

ДОКЛАД

**за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение:
„Добив и преработка на подземни богатства – строителни материали
от находище“ ИНДЖОВА ВЪРБА-3“ в землището на село Дълго поле,
Община Калояново, Област Пловдив” върху защитена зона BG0000429
„Река Стряма“ по Директивата за опазване на природните
местообитания и дивата флора и фауна 92/43/ЕИО**

(Съгласно Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони в сила от 11.09.2007 г. Приета с ПМС № 201 31.08.2007 г. ДВ бр. 73 от 11.09.2007 г., изм. и доп., бр. 81 от 15.10.2010 г., в сила от 15.10.2010 г., бр. 3 от 11.01.2011 г., изм. и доп. ДВ. бр. 94 от 30 Ноември 2012 г.)

Юни 2024

Данни за възложителя:

Възложител: „ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ ПЛОВДИВ” АД
ЕИК 825255714

Адрес за кореспонденция: 4000 гр. Пловдив, ул. „Братя Бъкстон” № 134, ет. 3,

Лице за контакти: инж. Иво Рубев – Заместник изпълнителен директор

Изготвили доклада:

Веселин Митрев Вълчанов
Диплом № 088219 за висше образование
на СУ „Климент Охридски“
специалност Биология

Подпис:

Росица Минева Георгиева
Диплом сер. МЯ № 0003974
ВЛТИ София

Подпис:

e-mail: GSM 0876 700 053
veselin@gbg.bg

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Анотация на инвестиционното предложение.....	5
2. Описание на характеристиките на други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценяването могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитена зона BG0000429 „Река Стряма“.....	17
3. Описание на елементите на ИП, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху ЗЗ BG0000429 „Река Стряма“ или нейните елементи.....	23
4. Описание на ЗЗ BG0000429 „Река Стряма“ местообитанията, видовете и целите на управление на национално и международно ниво и тяхното отразяване при изготвянето на инвестиционното предложение;.....	25
5. Описание и анализ на вероятността и степента на въздействие на ИП върху предмета и целите на опазване на ЗЗ BG0000429 „Река Стряма“.....	28
5.1. Описание и анализ на въздействието на ИП върху типовете природни местообитания и видовете предмет на опазване ЗЗ BG0000429 „Река Стряма“.....	29
5.2. Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху целостта на ЗЗ BG0000429 „Река Стряма“ с оглед на нейната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.) както по време на реализацията, така и при експлоатацията на инвестиционното предложение;	92
6. Предложения за смекчавачи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяване на проекта/инвестиционното предложение върху защитените зони и определяне на степента им на въздействие върху предмета на опазване на защитената зона в резултат на прилагането на предложените смекчавачи мерки;.....	96
7. Наличие на алтернативни решения и свързани с тях възможности за промени на инвестиционното предложение;.....	97
8. Картен материал с местоположението на ИП спрямо ЗЗ BG0000429 „Река Стряма“ и нейните елементи;.....	99
9. Заключение за вида и степента на отрицателно въздействие съобразно критериите по чл. 22 от Наредбата за ОС.....	99
10. Наличие на обстоятелства по чл. 33 ЗБР, включително доказателства за това и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34 ЗБР - когато заключението по т. 9 е, че предметът на опазване на съответната защитена зона ще бъде значително увреден от реализирането на инвестиционното предложение и че не е налице друго алтернативно решение.....	102
11. Информация за използваните методи на изследване, включително времетраене и период на полеви проучвания, методи за прогноза и оценка на въздействието, източници на информация, трудности при събиране на необходимата информация.....	102
12. Документи по чл. 9, ал. 2 и 3.....	103
13. Литература.....	103

Приложения;

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад за оценка на степента на въздействие върху защитена зона BG0000429 „Река Стряма” по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна 92/43/ЕИО на инвестиционно предложение „Добив и преработка на подземни богатства – строителни материали от находище“ ИНДЖОВА ВЪРБА-3“ в землището на село Дълго поле, Община Калояново, Област Пловдив” е изготвен съгласно изискванията на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие (изм. ДВ. бр.62 от 10 Август 2010г., изм. ДВ. бр.89 от 12 Ноември 2010г.) и чл. 2, ал. 1, т. 3, буква „а” във връзка с ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (изм. ДВ. бр. 81 от 15 октомври 2010 г.). Докладът е изготвен на базата на писмо изх. № ОВОСВ -378-10/27.06.2023г. на РИОСВ - Пловдив за извършване на ОВОС за инвестиционното предложение, в което съгласно чл.39, ал.5 от Наредбата за ОС е постановено извършване на оценка за степента на въздействие върху защитена зона BG0000429 „Река Стряма”. ДОСВ е неразделна част от ДОВОС за същото инвестиционно предложение. При изготвянето на доклада за степента за въздействие са взети под внимание предвидените ограничения и режими съгласно Заповед № РД-333 от 31 март 2021 г., с която е обявена защитената зона, данните от стандартния формуляр на 33 BG0000429 „Река Стряма” и данните от Единната информационна система за защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000 за разпространението на природните местообитания и видовете, предмет на опазване в зоната.

Оценката на степента на въздействие се извършва чрез процедурата по ОВОС, като на основание чл. 34, ал.1 от Наредбата за ОС в ДОВОС се включва като отделно приложение доклада за оценка на степента на въздействие на инвестиционното предложение върху защитената зона.

При оценката на въздействията, която ще бъде изготвена, за референтни стойности на количествените параметри, площ на местообитания (природни местообитания или местообитания на видове) и популация на вид, са взети посочените в стандартния формуляр на защитената зона стойности. При оценката на възможностите за възстановяване се оценява реалистичността на това изискване. Това означава, че където в миналото е имало трайно унищожаване на площи на местообитания, въздействията от фрагментацията и унищожение на местообитанието в миналото от съществуващата инфраструктура се отчитат при оценката на кумулативните ефекти.

1.Анотация на инвестиционното предложение.

Находище „Инджова върба-3“, в което се предвижда реализиране на инвестиционно предложение „Добив и преработка на подземни богатства – строителни материали“ се намира в землището на село Дълго поле ЕКАТТЕ 24282, Община Калояново, Област Пловдив. Заема части от северната периферия на Пловдивското поле в Горнотракийската

**ДОКЛАД за ОСВ на инвестиционно предложение
„Добив и преработка на подземни богатства – строителни материали от находище“ ИНДЖОВА
ВЪРБА-3“ в землището на село Дълго поле, Община Калояново, Област Пловдив”**

низина, на около 15 km северно от град Пловдив, в близост до десния бряг на река Стряма.

Северно от находището се намират отработеното находище „Инджова върба“ и експлоатираното в момента от Възложителя находище „Инджова върба -2“.

На *Фиг. 1-1* е представено местоположението на концесионния контур на находището и отстоянията му до най-близките населени места. Регулационната граница на с. Дълго поле, Община Калояново, Област Пловдив, в чието землище ще се реализира инвестиционното предложение, отстои на 2648 m от контура на концесионната площ.

В района има добре изградена пътна, електроразпределителна и телекомуникационна мрежи. До находището се достига по път, с начало преди моста на река Стряма (посока към селото) при с. Ръжево Конаре. Този път е свързан с 3 километровата пътната връзка на запад от с. Ръжево Конаре, до Републикански път II-64 (Пловдив до Карлово).

За реализацията на инвестиционното предложение не се налага изграждане на нови пътища, ще се ползват съществуващите към момента пътни връзки към обекта.

На *Фиг.1- 2* е представено пътното трасе за извозване на добития в находище „Инджова върба-3“ материал до преработващата инсталация - МТСИ, която е изградена при разработване на находище „Инджова върба“ и действаща към момента. Трасето с дължина ок. 800 m не преминава през населени места.

Фиг. 1-1. Местоположение на концесионния контур на находище „Инджова върба-3“ с посочени отстояния до най-близките населени места

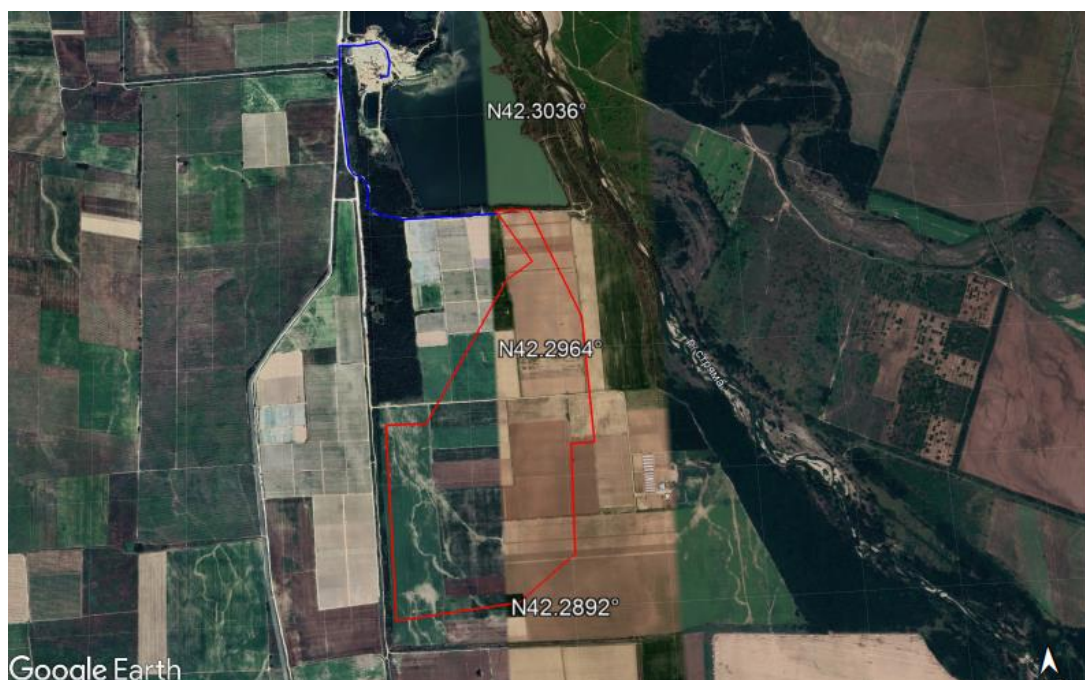
В района на инвестиционното предложение няма големи промишлени инсталации. В землището на с. Дълго поле, община Калояново са разположени само два обекта, подлежащи на контрол:

- Цех за бетонови изделия, с. Дълго поле, общ. Калояново с оператор „ВИДОФОРМ АРТ“ ЕООД;

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: „ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ ПЛОВДИВ“ АД

- Цех за производство и рафиниране на растителни масла с производство до 10 т/ден,
с. Дълго поле, общ. Калояново, с оператор „ЛЕОНА 7“ ЕАД.

**Фиг. 1-2. Трасе на извозващ път за добития материал в находище „Инджова върба-3“
(в синьо)**

Инвестиционното предложение ще се реализира върху поземлени имоти – частна собственост, включително и такива, собственост на дружеството, след провеждане на посочените в Закона за подземните богатства процедури, включително и за промяна на предназначението на земеделските земи.

Необходимата за реализирането на инвестиционното предложение концесионна площ възлиза на 507 515,0 m², като включва площта на утвърдените запаси и необходимите прилежащи площи за берми, генерален откос на баластриерата, временни депа за почвен слой и откривка. Включените в границите ѝ терени са обработваеми земеделски земи, ниви, чиито номера, съгласно КККР са дадени в Приложение №4. В границите на концесионната площ „Инджова върба - 3“ попадат и 7 имота с НТП напоителни канали - ПИ с идентификатори 24582.25.133, 24582.25.134, 24582.25.136, 24582.25.138, 24582.25.140, 24582.25.142, 24582.25.143, област Пловдив, община Калояново, с. Дълго поле, съгласно информационна система КАИС към АГКК, като имотите са общинска публична, вид територия - Територия, заета от води и водни обекти, 11ТГ1 Напоителен канал. Понастоящем не се използват по предназначение. Съгласно ОУП на общ. Калояново в землището на с. Дълго поле няма действащи напоителни системи. Съгласно заключенията в План за интегрирано развитие на община Калояново 2021-2027г., голяма част от второстепенните хидромелиоративни съоръжения, общинска собственост, са унищожени, разграбени или силно амортизирани. При посещенията ни на място бе установено, че в настоящия момент тези имоти са част от общите масиви с обработваеми земи и няма видима

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: „ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ ПЛОВДИВ“ АД

**ДОКЛАД за ОСВ на инвестиционно предложение
„Добив и преработка на подземни богатства – строителни материали от находище“ ИНДЖОВА
ВЪРБА-3“ в землището на село Дълго поле, Община Калояново, Област Пловдив”**

разлика между растителността в имотите, които са с НТП „нива“ и „напоителен канал“, а някои от каналите са засипани и превърнати в полски пътища. С решение № 75 на Общински съвет Калояново прието с протокол № 9/24.04.2024 г. е дадено предварително съгласие за промяна на предназначението на имотите с НТП „напоителен канал“.

Фиг. 1-3. Поглед към концесионната площ и имотите с НТП „нива“ и „напоителен канал“

Инвестиционното предложение не попада в защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии.

Находище „Инджова върба-3“ не попада в обявени по реда на ЗБР защитени зони, но е разположено в непосредствена близост до защитена зона BG0000429 „Река Стряма“ по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

Изчислените обеми запаси и ресурси от пясъци и чакъли в находище „Инджова върба-3“, отговарящи на стандарта БДС EN 12620:2002+A1 (Добавъчни материали за бетон) в находище „Инджова върба-3“, по състояние към 01.01.2022 г., са както следва (Таблица 1.1):

Таблица 1.1

Блок №	Категория запаси	Площ	Дебелина полезно изкопаемо	Запаси от строителни материали	Дебелина откривка	Обем на откривка
		[m ²]	[m]	[m ³]	[m]	[m ³]
Блок № 1	Вероятни запаси 122	201 958,9	11,62	2 347 300	2,14	431 199
Блок	Предполагаеми	147 062,4	10,79	1 587 013	2,31	339 470

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: „ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ ПЛОВДИВ“ АД

*ДОКЛАД за ОСВ на инвестиционно предложение
„Добив и преработка на подземни богатства – строителни материали от находище“ ИНДЖОВА
ВЪРБА-3“ в землището на село Дълго поле, Община Калояново, Област Пловдив”*

№ 2	ресурси 333					
-----	----------------	--	--	--	--	--

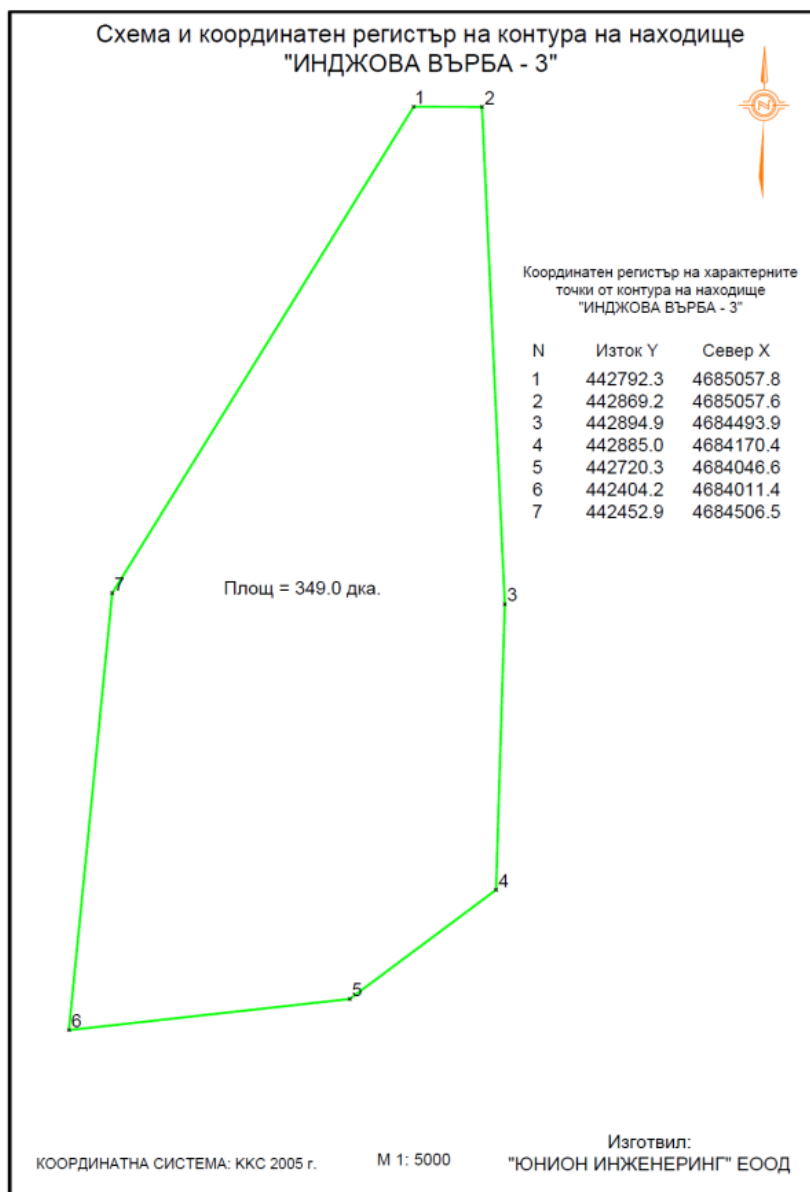
В находището са оконтурени и изчислени 2 347 300 m³ вероятни запаси от строителни материали - пясъци и чакъли и 1 587 013 m³ предполагаеми ресурси. За цялата площ очакваният обем на откривката възлиза на 770 669 m³. Блок 1 (122) заема южната част на находището, а Блок 2 (333) – северната му част

Съгласно изискванията на чл.21 (б) и (7), т. 1 и т. 2 от Закона за подземните богатства (ДВ бр.23/1999 г., посл. изм. посл. изм. ДВ, бр. 17/2021 г.), процедура и решение по ОВОС са необходими за извършване на регистрацията и издаване на титуляра на удостоверение за направено търговско откритие в резултат от дейности по разрешение за проучване на подземни богатства.

Съгласно чл.21 (3), т.7 от Закона за подземните богатства, търговското откритие поражда права за концесия за добив на подземните богатства. Възложителят възнамерява да предприеме процедура по реда на Глава Първа, раздел III от ЗПБ за получаване на концесия за добив на подземни богатства - строителни материали (пясъци и чакъли) от находище “Инджова върба-3“ в землището на село Дълго поле, Община Калояново, Област Пловдив.

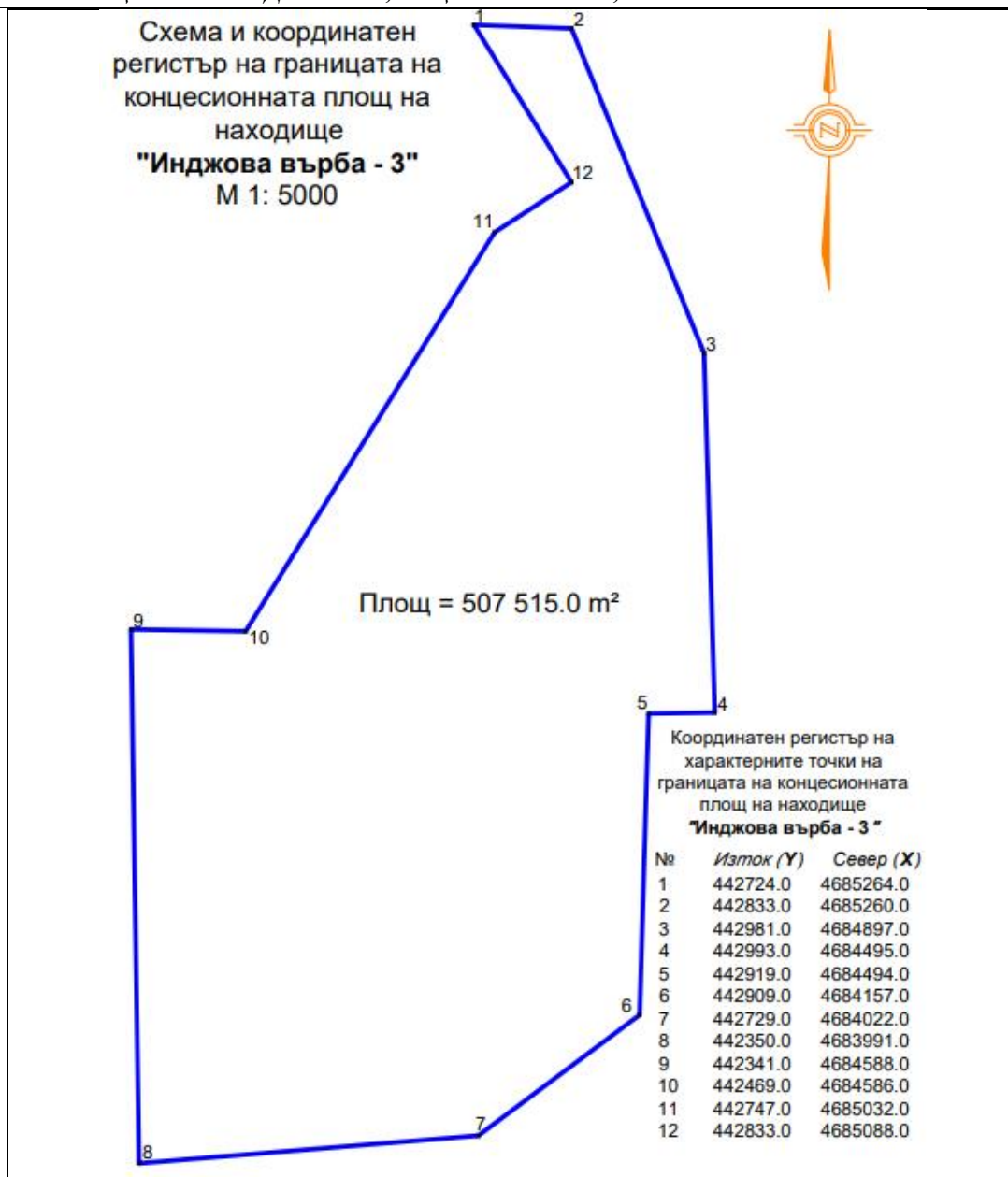
Проученото находище „Инджова върба-3“ за подземни богатства – строителни материали – пясъци и чакъли е разположено в землището на с. Дълго поле, община Калояново, област Пловдив, с площ на запасите от 349 021,3 m² (349 дка), ограничена от контур със 7 крайни гранични точки с координати, в координатна система КСС 2005 (Фиг. 1-4).

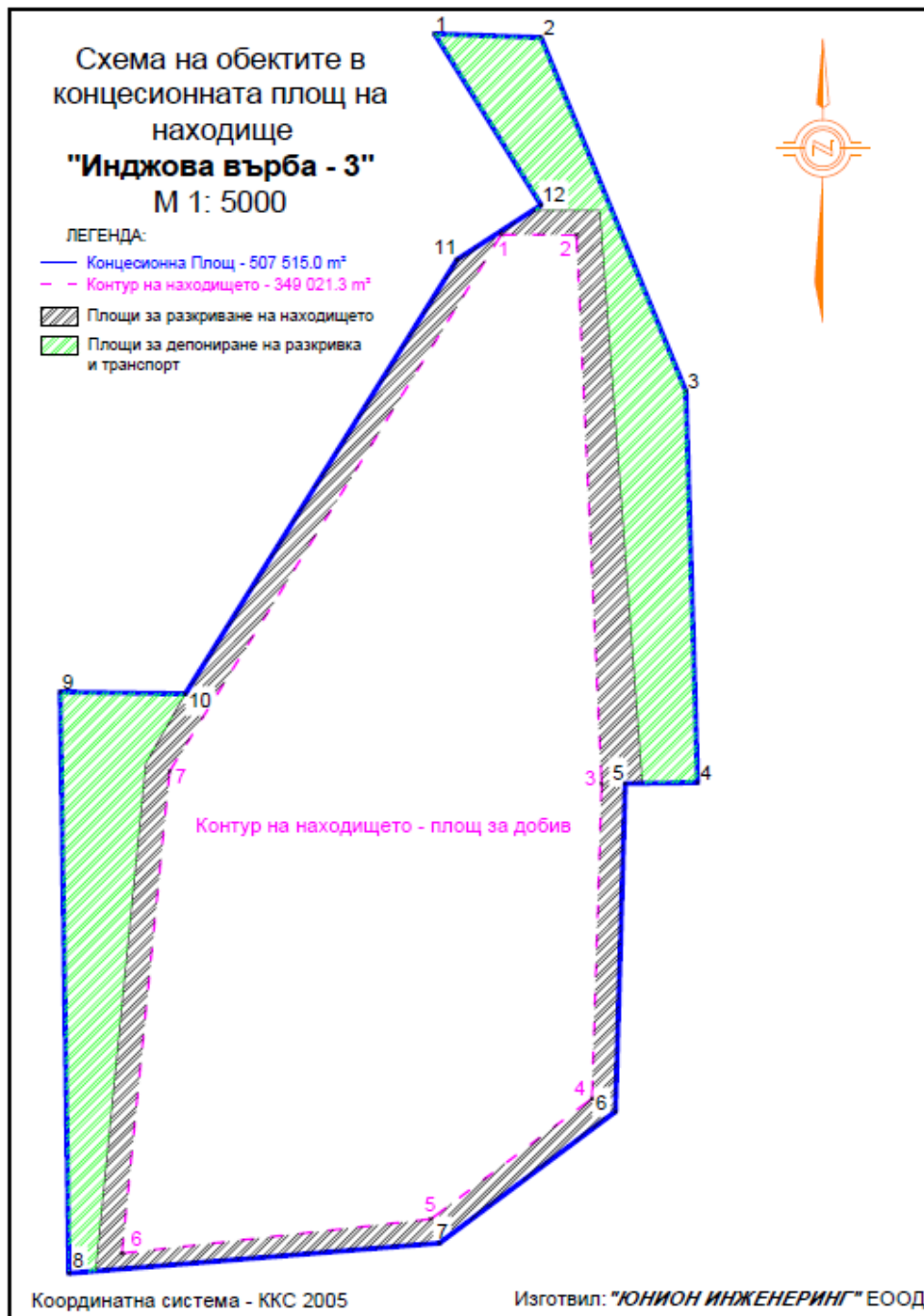
Фиг. 1-4. Схема с координатен регистър на запасите в находище „Инджова върба-3”

Необходимата за реализиране на инвестиционното предложение концесионна площ възлиза на **507 515,0 m²**. Тази площ включва площта на утвърдените запаси и необходимите прилежащи площи за берми, генерален откос на баластриерата, временни депа за почвен слой и откривка. Концесионният контур е ограничен от 12 крайни гранични точки с координати съгласно посочената таблица в координатна система КСС 2005 (Фиг. 1-5).

Фиг. 1-5. Схема с координатен регистър на контура на концесионна площ „Инджова върба-3”

На Фиг.1-6 е представена съвместна схема на контура на запасите, концесионния контур и разположението на елементите на инвестиционното предложение в рамките на концесията.

Фиг.1-6. Съвместна схема на контура на запасите и на концесионния контур, с показани елементи на инв. предложение

Инвестиционното предложение ще се развива като самостоятелно звено – баластриера за добив на строителни материали - пясъци и чакъли.

Разработеното инвестиционното предложение се основава на:

- Окончателен геоложки доклад за резултатите от проведеното проучване на строителни материали в площ „Инджова върба-3“, извършено през 2021 - 2022 г., с изчисление на запасите и ресурсите в находище „Инджова върба-3“ по състояние към 01.01.2022 година, предоставени от Възложителя;

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: „ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ ПЛОВДИВ“ АД

- Идеен проект за разработване на находище „Инджова върба-3”, разположено в землището на село Дълго поле, Община Калояново, Област Пловдив;
- Предложение на План за управление на минните отпадъци, генерирани при експлоатацията на находище „Инджова върба - 3” (*Приложение б*);

Находището е изградено от пясъци, чакъли и гравии на Алувиално-пролувиалните и алувиалните образувания (а-ргQp). Пластоподобното тяло е издържано – както латерално, така и вертикално. В два от сондажните геологопроучвателни изработки са наблюдавани лещи от пясъчливи глини. Те са включени в обема на запасите тъй като дебелината им е под 2 метра.

Горната повърхност на полезното изкопаемо е покрита с откритка от почвен слой и пясъчливи глини. Дебелина на откритката е средно 2,20 m, определена в проучвателните сондажни изработки по време на геоложкото проучване.

Долната повърхност на полезното изкопаемо в находището представлява относително правилна повърхнина, определена от долната граница на пясъците и чакълите с лежащите под тях глинести отложения, определена по проучвателните сондажни изработки.

Прокараните сондажни изработки са преминали долнището на продуктивния пласт и достигат до глинест хоризонт под него. Дебелината на полезното изкопаемо – теригенни отложения е средно 11,2 m.

Количеството на фината фракция в нефракциониран и непромит материал – отмиваеми частици е 3,02 до 9,87 % (средно 6,17 %), които при преработката на суровината ще се отделят като шлам.

Бъдещият добив ще се извършва до водоупора – представен от глинести и глинесто-пясъчливи отложения, които се и явяват подложка на полезното изкопаемо, на около 6-7 m под кота водно ниво. Средно водно ниво по сондажните изработки е около 4-5 m от повърхността. Средната мощност на полезното изкопаемо е средно 11.2 m.

Минно-техническите условия са благоприятни за открит кариерен подводен добив на строителни материали – пясъци, чакъли и гравии. Полезното изкопаемо трябва да се добива със земснаряд или багер. Разкривката може да се изземва с булдозер и/или багер.

Минно-техническите и климатичните условия за експлоатация в находището са благоприятни за открит добив при целогодишен режим на работа.

Особеностите на релефа осигуряват лесен и удобен достъп до бъдещата баластриерата. Теренът е изцяло равнинен. Съществува удобна пътна връзка към РПМ.

Последователността на предвидените дейности е, както следва:

- откриване на полезното изкопаемо;
- изземване на речната баластра, товарене и транспортиране до миячно-сортировъчна инсталация (МТСИ) на промишлената площадка, изградена при разработване на находище „Инджова върба”, собственост на Възложителя и действаща към момента.

Преработеният материал ще се събира на отделни депа за готова продукция на промишлената площадка и от там с автотранспорт ще се извозва извън обекта към потребителите.

Рекултивацията ще бъде поетапна по разработен проект, като ще приключи в края на

концесионния срок.

Инвестиционното намерение на „ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ ПЛОВДИВ” АД предвижда през срока на концесията да се добиват до 580 000 тона запаси годишно. Общо обемът на минната маса (запаси и откривка), която ще бъде добита по време на концесията, възлиза на 4 704 982 m³. Ще се из земе 770 669 m³ откривка. Технологията за разработване на находище „Инджова върба-3” е обвързана с минно-геоложките и минно-техническите условия на залягане и начина на разкриване на суровината.

В площта на доказаните запаси след предоставяне на концесията ще се извършват открити миннодобивни дейности на строителни материали - пясъци и чакъли.

- **Откривни и насипищни работи**

При открития способ на добив на полезното изкопаемо от находището от ненарушените терени първоначално ще се отстранява откривка. Според проведените геоложките проучвания, откривката се състои от почвен слой и стерилна откривка - заглинени, лещообразни пясъци и песъкливи глини. Съгласно докладът за геоложките проучвания, откривният слой е със средна дебелина 2,2 m. Почва над пясъците на река Стряма почти отсъства. Почвеният слой е маломощен.

По време на експлоатацията на находище „Инджова върба -3“ периодично ще се формира временно депо за почвени материали от откривни дейности. Там ще постъпват селективно изгребани почви от разкриваните участъци (при дебелина на почвени слой над 10 cm), доставени от работните зони на автотранспорт. Временните почвени депа ще се разполагат до северната, западната и източната граница на запасите, в рамките на концесионна площ. Съхраняваните в тях обеми ще престояват за срок не по-голям от три години до оползотворяването им. Те ще се използват първоначално за рекултивирание на обекти в близост, а след това и за рекултивация в рамките на концесионната площ.

Стерилната глинеста откривка ще се отстранява чрез булдозер, който ще я събира на купчини, а челен товарач ще я натоварва на автосамосвали. Откривните материали, иззети до края на срока на концесията, ще се съхранява във временни депа, разположени до отработената водна площ и след достатъчно напредване на минно-добивните работи – ще бъдат връщани обратно в отработеното пространство. Част от откривката

ще се използва за брегоукрепване и техническа рекултивация на обекта.

Планирането на производителността на обекта и подготвителните работи, които ще се извършват, за да се осигурят подготвени и разкрити запаси, се планират в годишните работни проекти, които се съгласуват от Министерство на енергетиката.

- **Добивни работи**

Добивът ще се извършва от 1 брой земснаряд ~~НАВЕРМАН~~ и багери драглайн, собственост на дружеството. Драглайните ще бъдат основна добивна механизация при изземването на полезното изкопаемо. При по-малка мощност, изземването ще се осъществява посредством хидравличен багер.

Земснарядът ~~НАВЕРМАН~~ е монтиран на понтонна платформа и се направлява с помощта на лебедки и закотвени на брега стоманени въжета. Смукателната му тръба е снабдена с хидравличен разрохквач, за да се улесни изземването на заглинените и уплътнени пясъци. Основната смукателно - нагнетателна помпа също е монтирана на понтонната

платформа. Задвижването ѝ се осигурява от електродвигател.

Фиг.1-7. Земснаряд в работно положение

Земснарядът ще изземва баластрата в работния си участък до подложката от плиоценски глини (дъно на запасите). Слой от баластра над водното ниво ще се добива като се подкопава и свлича във водата.

След изчерпване на запасите в находището, ще де формира водна площ – изкуствено езеро.

- **Транспортни работи**

Добитата баластра от земснаряда или от багерите драглайн ще се натоварва на автосамосвали, които ще транспортират материала до приемния бункер на действаща миячно-трошачно сортировъчна инсталация (МТСИ), разположена на промишлената площадка, северно от находище „Инджова върба-3“. Транспортното разстояние е ок. 800 метра.

- **Преработка на суровината**

Суровината ще се преработва в съществуваща полустационарна миячно-трошачно сортировъчна инсталация (МТСИ), която е разположена на промишлената площадка, собственост на Възложителя и изградена при разработване на находище „Инджова върба“. Инсталацията е действаща, собственост на Възложителя и към момента на нея се преработват добиваните строителни материали от находище „Инджова върба-2“.

Захранването с вода на МТСИ ще продължава да се осъществява чрез помпена станция, която черпи от съществуващата водна площ на десния бряг на р. Стряма. Дружеството е титуляр на Разрешително № 31230001/16.01.2012 г., изменено с Решение № РР-1907/08.04.2014 г., продължено с решение № РР-3757/27.02.2020 г. за водовземане от повърхностни води, издадено от директора на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“.

Производствените води от МТСИ по тръбопровод се заустват в езерото, което играе и роля на утаител. Ползваната вода е оборотна и няма заустване на отпадъчни води.

При реализацията на ИП описаното управление на промишлените води за МТСИ ще продължи.

- **Механизация и съоръжения**

Механизацията и съоръженията, необходими за изпълнение на предвидените в ИП работи, са както следва:

- Земснаряд ЕЗС – **НАВЕРМАН**
- Драглайн – 2 бр.
- Хидравличен багер – 1 бр.
- Булдозер – 1 бр.
- Челен товарач – 3 бр.
- Автосамосвали-2 бр.
- МТСИ.

- **Обслужващ персонал**

Предвижда се на обекта да работят 13 човека.

- **Работен график :**

Обектът ще работи при следния работен график:

- Работни дни в годината – 360 дни
- Работни дни в седмицата – 7 дни
- Работни смени в денонощие – 1 смяна
- Продължителност на работната смяна – 12 часа

Ежегодно се разработват и съгласуват с компетентните органи годишни технически проекти за осъществяване на минно-добивната дейност в баластриерата.

Етапи на реализация на инвестиционното предложение

С концесионния договор е разрешен срок от 35 години. Планувано е добивните работи да започнат с премахване на отквивката, след което до достигане на водоносния слой ще се извършва добив с хидравлични багери и драглайн, окончателно изземване на вода със земснаряд и рекултивация.

Съпътстващи дейности

- **Рекултивация на нарушените терени и ликвидация на обекта**

Основните задачи, които се поставят и решават с разработването на проекта за рекултивация, съгласно Наредба № 26. За рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабо родуктивни земи, отнемане и ополотворяване на хумусния пласт Обн. ДВ. бр.89 от 22 Октомври 1996г., изм. ДВ. бр.30 от 22 Март 2002г., са:

- Отнемане, съхраняване и оползотворяване на наличния почвен пласт и геоложки материали от разкривката, годни за нуждите на рекултивацията;
- Избор на подходящ начин и етапност за рекултивация на нарушения терен;
- Възстановяване или подобряване на нарушения терен и земи във вид, вписващ се в околния ландшафт и позволяващ подходящо приобщаване на рекултивираната площ към

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: „ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ ПЛОВДИВ” АД

околната среда.

Разработеният проект за поетапна рекултивация на нарушените от добива терени ще бъде съобразен с разработения в цялостния проект календарен график за усвояване на запасите от находището.

Рекултивацията ще включва две основни групи дейности – техническа рекултивация и биологична рекултивация.

Техническа рекултивация

При разработването на находището първият най-важен етап на техническата рекултивация е селективното и изпреварващо минните работи отнемане на наличния почвен слой, след което в дълбочина до полезното изкопаемо - изземването на стерилната глинеста откритка.

Почвените материали ще се депонират на временни насипища, разположени по периферията на концесионнат площ. Тъй като рекултивацията на баластриерата е чрез създаване на водна площ, по-голямата част от почвените материали (общо от находището) ще бъдат предоставяни за рекултивация на площите около котлованите или за подобряване на други терени.

Депонираните във временното депо за стерилна разкривка маси, ще се използват за брегоукрепване – дейност по техническата рекултивация на обекта.

Съществена дейност по техническа рекултивация е преоткосиране и стабилизиране на неработните бордове на котлована.

Биологична рекултивация

Вторият етап от рекултивацията на нарушените терени включва изпълнението на комплекс от лесотехнически, агрохимически, технологични и мелиоративни мероприятия за създаване на тревни и горски масиви от дървесна растителност през първите 3 години след изпълнението на техническата рекултивация (чл. 4, т. 2б от Наредба № 26/1996).

Основните дейности, залегнали в проекта по биологична рекултивация, ще са за подобряване на условията на месторастене и избор на подходяща за условията дървесна и тревна растителност.

Предвидените в проекта мероприятия включват:

- Мелиоративни мероприятия;
- Залесяване и затревяване с подходящи за условията дървесни и тревни видове;
- Внасяне на минерални торове;
- Отгледни грижи – попълване на загинали фиданки, окопаване, косене на тревна растителност.

Биологичната рекултивация ще засегне основно площите около котлована.

• Транспортна схема

В находището ще се проектират и изградят временни кариерни пътища, с което да се осигури възможност за придвижване на тежка механизация и извозване на откритните материали и добитата пясъчно-чакълеста суровина.

До находището се достига по път, започващ от преди моста на река Стряма (посока към селото) при с. Ръжево Конаре. Този път е свързан с 3 километровата пътната връзка на запад от с. Ръжево Конаре, до Републикански път II-64 (Пловдив до Карлово).

За реализацията на инвестиционното предложение не се налага изграждане на нови пътища, ще се ползват съществуващите към момента пътни връзки към обекта.

На *Фиг. 1-2* по-горе е представено пътното трасе за извозване на добития в находище „Инджова върба-3“ материал до преработващата инсталация - МТСИ, която е изградена при разработване на находище „Инджова върба“ и е действаща към момента. Трасето не преминава през населени места.

• **Водоснабдяване**

За работещите на баластриерата се осигурява бутилирана вода за пиене.

Санитарно-битовото им обслужване ще се организира в административно-битовата сграда на промишлената площадка, както и до сега. Сградата е захранена с вода от „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Пловдив.

Производствено водоснабдяване. Захранването с вода на МТСИ става чрез помпена станция, която черпи от съществуващата водна площ на десния бряг на р. Стряма. Използваната вода е оборотна.

Електрозахранване

Електроснабдяването на обекта, както и до сега, ще се осигурява от прокаран до него електропровод и изграден трафопост. Земснарядът, драглайнът и МТСИ работят с електроенергия.

• **Административно–битово обслужване**

За битово обслужване на работниците и за администрацията ще продължи да се ползва административно-битовата сграда, построена на промишлената площадка на баластриера „Инджова върба“. Там са осигурени санитарни помещения (бани и тоалетни) и столова.

Не се предвижда изграждане на *канализационна система*. Битово-фекалните води се извеждат в съществуваща непропусклива септична яма. Ямата периодично се почиства от специализирана фирма въз основа на договор. Всички необходими за експлоатацията на находище „Инджова върба 3“ сгради и съоръжения ще продължат да се ползват в съществуващата производствена площадка на находище „Инджова върба“, където са изградени;

КПП, сграда с автокантар и лаборатория;

Сграда склад ГСМ

Помена станция за водоснабдяване с производствени води;

Административна сграда;

Ремонтна работилница;

Трафоподстанция

2. Описание на характеристиките на други планове, програми и проекти /инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценяваното инвестиционно предложение могат да окажат неблагоприятно въздействие върху ЗЗ BG0000429 „Река Стряма“.

Инвестиционното предложение ще се реализира в землището на с. Дълго поле, община Калояново, област Пловдив, на запад от р. Стряма в непосредствена близост до ЗЗ BG0000429 „Река Стряма“.

По данни на РИОСВ Пловдив, предоставени с Решение изх. № О-347-1/12.02.2024г.

**ДОКЛАД за ОСВ на инвестиционно предложение
„Добив и преработка на подземни богатства – строителни материали от находище“ ИНДЖОВА
ВЪРБА-3“ в землището на село Дълго поле, Община Калояново, Област Пловдив”**

в границите на защитената зона са заявени за одобряване следните инвестиционни намерения, проекти, планове и програми, които заедно с предвиденото за реализиране ИП могат да доведат до предизвикване на кумулативен ефект, като информацията по-долу е представена обобщено.

Планове, програми и проекти (ППП) в обхвата на ЗЗ BG0000429 „Река Стряма”

В РИОСВ Пловдив са заявени 29 плана, програми и стратегии, които пряко или косвено засягат ЗЗ BG0000429 „Река Стряма”. От тях 4 са горскостопански програми, свързани с начина на стопанисване на горите и извеждането на различни видове сече, без да се променят начина на трайно ползване на земите и характеристиките на природните местобитания, за които се отнасят, и същите се запазват като гори. 10 от програмите са общински програми за управление на отпадъците, а 2 за опазване на околната среда и не водят до формиране на отрицателен кумулативен ефект. Останалите са интегрирани планове за развитие на общините и стратегии на местни инициативни групи и изменения на общински устройствени планове, които директно не засягат защитената зона и не предизвикват отрицателен кумулативен ефект.

Инвестиционните предложения и плановете, които предвиждат смяна на начина на трайно ползване на земите и застрояване в границите на ЗЗ BG0000429 „Река Стряма” са представени в таблица 2-1.

Таблица 2-1. Инвестиционни предложения, ПУП-ПРЗ в обхвата на ЗЗ BG0000429 „Река Стряма”

№	Инвестиционно предложение	Община	Землище	Поземлен имот	Площ дка
1	Жилищно строителство – две жилищни сгради /вилни за семеен отдих/ с обща застроена площ до 300 кв. м	Карлово	гр. Баня	176003, 176004	10.320
2	Изграждане на сграда за преработка на риба, невключващо консервиране	Карлово	с. Войнягово	011050	12.888
3	Жилищно строителство	Марица	с. Калековец	35300.17.37	3.001
4	Жилищна сграда със селскостопанска сграда за складиране на селскостопанска техника и продукция	Марица	с. Калековец	35300.17.5	1.279
5	Изграждане на детска площадка	Марица	с. Калековец	35300.5.8	2.980
6	Изграждане на път с трайна настилка и изграждане на мостово съоръжение над река Стряма	Карлово	с. Войнягово		4.433
7	Изграждане на административно – търговски комплекс, шоурум за селскостопанска техника	Марица	с. Скуtare	002026, 002027	20.100
8	Изграждане на пречиствателна станция за отпадни води с капацитет 1900 еквивалентни жители	Калояново	с. Ръжево Конаре	000687	4.000
9	Изграждане на канализация с модулна пречиствателна станция с	Карлово	с. Столетово	012017	8.261

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: „ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ ПЛОВДИВ” АД

**ДОКЛАД за ОСВ на инвестиционно предложение
„Добив и преработка на подземни богатства – строителни материали от находище“ ИНДЖОВА
ВЪРБА-3“ в землището на село Дълго поле, Община Калояново, Област Пловдив”**

	капацитет 1500 еквивалентни жители и пътна инфраструктура				
10	Производствени дейности-рибарници с обслужващи сгради	Карлово	с. Войнягово	011048	32.155
11	Изграждане на овцеферма за 200 бр. овце	Карлово	с. Розино	156046	1.000
12	Изграждане на детски център – детска площадка	Марица	с. Калековец	35300.5.7	2.997
13	Изграждане на плодохранилище за хладилно съхранение и манипулация на плодове	Марица	с. Калековец	35300.17.37	3.001
14	Изграждане на офис сграда, шивашки цех и склад за готова продукция	Марица	с. Трилистник	73122.16.2	1.719
15	Изграждане на кариера за добив на баластра в находище „Стряма -2	Калояново	с. Ръжево Конаре		48.988
16	Изграждане на ферма за 150 бр. овце с обслужващи сгради	Карлово	с. Дъбене	24241.379.179	2.408
17	Изграждане на овцеферма за отглеждане на 150 броя овце и обслужващи сгради	Карлово	с. Дъбене	24241.379.180	1.595
18	Изграждане на кравеферма, складове, магазин и офис	Карлово	с. Дъбене	24241.379.159	1.004
19	Изграждане на кравеферма, складове, магазин и офис	Карлово	с. Дъбене	24241.379.171	0.680
20	Изграждане на складова база за готова продукция и помощни материали (стъклени буркани и капачки)	Карлово	с. Столетово	222	11.465
21	Розоварна и сондажен кладенец	Хисаря	с. Михилци	131016	5.007
22	Комплексна автоснабителна станция, автосервиз, автомивка, автобазар, търговска, складова и административна част, (електропровод и сондажен кладенец)	Карлово	с. Розино	142059	5.739
23	Цех за печени тестени изделия	Калояново	с. Ръжево Конаре	63567.241.680	4.858
24	Цех за производство на пелети, дестилерия за етерично маслени култури и обслужващи звена	Карлово	с. Розино	142060	10.794
25	Изграждане на кравеферма за 20 броя крави	Марица	с. Трилистник	73122.17.14	96.911
26	Складова и обществено обслужваща дейност – магазин за промишлени стоки	Марица	с. Трилистник	73122.7.25 и 73122.7.26	15.000
27	Изграждане на работилница за шлосерски услуги и склад	Хисаря	с. Михилци	131018	4.952
28	Ферма за отглеждане на 50 бивола	Калояново	с. Ръжево Конаре	63567.88.81	3.63
29	Шивашки цех, склад за готова продукция и офис сграда	Марица	с. Трилистник	73122.501.579	11.576
30	Магазин за търговия с пакетирани хранителни стоки	Карлово	с. Столетово	69420.12.22	1.0
31	Подробен устройствен план - план за регулация и застрояване за почивен дом, плувни басейни,	Марица	с. Калековец	35300.4.47	4.951

**ДОКЛАД за ОСВ на инвестиционно предложение
„Добив и преработка на подземни богатства – строителни материали от находище“ ИНДЖОВА
ВЪРБА-3“ в землището на село Дълго поле, Община Калояново, Област Пловдив”**

	спортни игрища и обекти на техническата инфраструктура				
32	Фотоволтаична централа с мощност до 200 kW. и помощни сгради	Калояново	с. Ръжево Конаре	63567.88.15 63567.88.16	2.338
33	Производствени и складови дейности- фотоволтаична централа с мощност 250 kW	Калояново	с. Ръжево Конаре	63567.88.12 63567.88.13 63567.88.14	5.325
34	Поставяне на навес за отглеждане на 5 до 10 броя коне и полуотворен манеж	Хисаря	с. Михилци	48564.92.67	4.105
35	Изграждане и присъединяване на ФЕЦ с мощност 1mW към електроразпределителната мрежа	Калояново	с. Черноземен	81133.91.38	11.239
36	Фотоволтаична електрическа централа с мощност 1982.13 kWp	Карлово	с. Дъбене	24241.176.8	31.698
37	Изграждане на фотоволтаична електроцентрала с мощност 900 kW	Калояново	с. Песнопой	55926.30.471	9.5
38	Предприятие за преработка на плодове и зеленчуци	Калояново	с. Ръжево Конаре	63567.88.833	25.349
39	ПУП-ПРЗ за фотоволтаична електроцентрала	Калояново	с. Черноземен	81133.91.514 81133.91.515	9.999
Общо					341.344

Общо на територията на 33 BG0000429 „Река Стряма” са заявени 39 инвестиционни предложения и ПУП-ПРЗ, в резултат на реализирането на които ще бъде застроена или дълготрайно увредена част от защитената зона. От тях по данни от АГКК заявеното през 2018г. ИП в землището на с. Трилистник, община Марица за изграждане на кравеферма в ПИ 73122.17.14 с площ 96.911 дка все още не е реализирано и имотът е с НТП пасище. Тъй като са изминали повече от 5 години от иницирирането му, решението на РИОСВ Пловдив е изгубило правното си действие. В случай на прилагане на най-тежкия сценарий при реализиране на всички ИП/ПУП-ПРЗ, които не са изгубили правно действие, ще се засегнат общо 341,344дка от защитената зона, което е 0.837% от площта ѝ.

От заявените ИП/УП-ПРЗ 6 са за фотоелектрични централи, 2 за пречиствателни станции за отпадни води, 1 ИП е за добив на инертни материали на площ от 48.988 дка и с останалите се предвижда изграждане на сгради с жилищно, производствено и друг вид предназначение. Поради малкият брой на ИП, при които се предвижда строителство, и разположението на бъдещата баластриера, извън границите на защитената зона, като за преработка на суровината ще се използват съществуващи, изградени в миналото мощности, не се очаква значителен отрицателен кумулативен ефект върху защитената зона от реализирането на ИП заедно с всички заявени преди него.

3. Описание на елементите на ИП, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху 33 BG0000429 „Река Стряма” или нейните елементи.

Елементите на инвестиционното предложение са:

Баластриерно поле;

Обхваща територията, на която ще се извършва разкривка и добивна дейност. Дейностите ще се извършват съгласно предварително изготвен и одобрен от МЕ проект, като е планиран ежегоден добив на 580 000 тона пясъчно-чакълеста суровина годишно, в границите на 35 годишния срок на концесията.

Временни депа за почвени материали от откривни дейности

Места, в които ще постъпват селективно изгребани почви от разкриваните участъци (при дебелина на почвени слой над 10 cm), доставени от работните зони. Съхраняваните в тях обеми ще престояват за срок не по-голям от три години до оползотворяването им за рекултивация в рамките на концесионната площ

Генерален откос;

Включва периферната повърхност на баластриерното поле, в която рязко се променят разликите между най-долното и най-горното ниво.

Предпазна берма;

Прилежаща на площта, от която е иззета земната маса ивица, която остава непокрита с изкопана земна маса. Служи да предпазва свличането на земните маси в котлована на кариерното поле.

Откривни и насипищни работи;

Включват премахване на откривката с булдозер или хидравличен багер, товарене на автосамосвали и насипване на временно депо.

Добивни работи;

Включват изземване на годната за оползотворяване пясъчно чакълеста маса първоначално с хидравличен багер и драглайн до достигане на водоносния слой, след което изземването ще продължи със земснаряд. При изземването със земснаряд добитата пясъчно чакълеста маса се транспортира по тръби на разположена на брега площадка, на която водата се отцежда, а суровината се товари на автосамосвали и транспортира до МТСИ в съществуващата производствена площадка на находище „Инджова върба“.

Транспортни работи;

По време на откривните дейности и в началото на експлоатацията ще се ползват временни вътрешно кариерни пътища до преминаване на добив под вода със земснаряд. След това пулпата от земснаряда ще се отвежда по тръби на площадка за отцеждане. Отцедената маса ще се транспортира до съществуващата МТСИ на производствената площадка „Инджова върба“ по полски път с дължина 1060м. Всички временни вътрешно кариерни пътища и полският път по който ще се транспортира отцедената суровина, ще бъдат на територия извън границите на 33 BG0000429 „Река Стряма“. Готовата продукция от МТСИ на съществуващата производствена площадка „Инджова върба“ ще продължи да се транспортира до потребителите по съществуващите пътища, които и в настоящия момент се ползват за доставки на преработената суровина от находище "Инджова върба -2"

Промишлена площадка за преработка на добития материал;

Използва се съществуващата производствена площадка на находище „Инджова върба“.

Спомагателни работи;

Водоснабдяване и електроснабдяване;

За питейни нужди на работниците ще се доставя бутилирана вода, а за санитарно битови нужди ще се използва водопроводната мрежа в съществуващата производствена площадка на находище „Инджова върба“.

За технологични нужди ще продължи да се ползва вода от съществуващата водоснабдителна схема, ползвана при експлоатацията на находища „Инджова върба“ и „Инджова върба -2“.

Всички дейности, за които е необходима електроенергия, ще се осигуряват от прокарания за експлоатацията на находища „Инджова върба“ и „Инджова върба -2“ електропровод и изграден трафопост. Електроснабдяването на земснаряда ще се извършва чрез временен кабел, следващ тръбопровода, по който се транспорттира пулпата.

Рекултивация;

След изземване на полезното изкопаемо, нарушените терени следва да бъдат възстановени и рекултивирани с цел хармоничното им вписване в околния ландшафт, изпълнявайки освен естетически и утилитарни функции.

Рекултивацията ще се провежда в две части – техническа и биологична.

Техническата рекултивация има за цел да подготви нарушените терени за последващия етап на биологична рекултивация и се заключава в дейностите по връщане на почвените маси в издетото пространство, противоерозионно укрепване, вертикална планировка и др. мероприятия. Биологичната рекултивация има за цел чрез поредица от агротехнически мероприятия и подбор на подходящи растителни видове да приобщи нарушения терен към ландшафта на района. Тъй като рекултивацията на баластриерата е чрез създаване на водна площ, по-голямата част от почвените материали (общо от находището) ще бъдат предоставяни за рекултивация на площите в периферията ѝ.

Съществена дейност по техническа рекултивация е преоткосиране и стабилизиране на неработните бордове и предпазната площадка.

Възможните въздействия при най-неблагоприятни условия върху природните местобитания и местообитанията на целевите за опазване в 33 BG0000429 „Река Стряма” видове от реализирането на инвестиционното предложение могат да бъдат:

Нарушаване на природозащитните цели на 33 BG0000613 Стряма”;

Поради свързани с ИП дейности;

- увреждане на природни местообитания и местообитания на животински видове, предмет на опазване, поради нарушаване хидравличната връзка с р. Стряма, вследствие на природни бедствия;

- трансформация на природни местообитания;

- влошаване на природозащитното състояние на приоритетни за опазване в защитената зона местообитания;

-увреждане на мръстилища, засипване на плитчини и разливи, които са от значение за възпроизводството на видовете риби и земноводни, предмет на опазване в защитената зона;

-прекъсване на миграционни коридори;

Поради антропогенизиране на района;

- прогонване на целеви за опазване видове от местообитанията им поради шум и безпокойство;
- компрометиране на възпроизводството поради безпокойство по време на размножаване;
- пряко унищожаване поради недобросъвестност, вандалски прояви и пр.
- прогонване от местообитанията на животински видове, които са важна хранителна база за видовете, които се опазват в защитената зона;

Част от очаквания могат да бъдат отхвърлени при прецизиране на информацията.

Възможните въздействия, произтичащи от реализацията на ИП са оценени спрямо:

- Обхвата по отношение местоположението му в зоната;
- Фаза в процеса на реализирането, в която е вероятно да възникнат;
- Ефекта върху природните местообитания и видовете, предмет на опазване в защитената зона;
- Характер на въздействията - дълготрайност или са с временен ефект;
- Продължителност на въздействията - дали въздействията са постоянни, краткосрочни, периодични, инцидентни (не се предполага задължително да възникнат);
- С кои други въздействия на ИП/ПП имат комбинирано влияние върху даден параметър за благоприятния природозащитен статус на видовете и местообитанията

По-долу в ДОСВ ще бъде направена оценка до каква степен е възможно засягане на природните местообитания и местообитанията на целевите за опазване в ЗЗ BG0000613 „Река Стряма” видове.

4. Описание на ЗЗ BG0000429 „Река Стряма”, местообитанията, видовете и целите на управление на национално и международно ниво и тяхното отразяване при изготвянето на инвестиционното предложение;

ЗЗ BG0000429 „Река Стряма” е обявена със Заповед № РД-333 от 31 март 2021г. на МОСВ Публ. в ДВ бр. 54/ 29.06.2021 г. Защитената зона включва течението на р. Стряма от землището на с. Розино, Община Карлово до землищата на селата Рогош и Маноле, Община Марица. Включва части от землищата на селата Горна махала, Долна махала, Дълго поле, Иван Вазово, Песнопой, Ръжево, Ръжево Конаре и Черноземен, община Калояново, гр. Баня, с. Богдан, с. Войнягово, с. Дъбене, с. Каравелово, с. Климент, с. Московец, с. Певците, с. Пролом, с. Розино, с. Слатина, с. Столетово, община Карлово, с. Калековец, с. Маноле, с. Рогош, с. Скутаре, с. Трилистник, община „Марица“, с. Стряма, община Раковски и с. Михилци, община Хисаря, област Пловдив, с обща площ 40 783,793 дка. В горното течение на реката преобладават скалисти и чакълести дъна и прилежащи на брега площи със сравнително добре защитена крайречна дървесна растителност с доминиране на елшата *Alnus glutinosa*. В средното и долното течение преобладават чакълесто-песъчливи дъна и крайбрежия. Крайбрежната дървесна растителност е представена покрай по-голямата част от реката. До гр. Клисурска реката протича в дълбока обезлесена долина с голям надлъжен наклон, след което преминава през Карловската котловина и образува Стремския пролом. Бреговете са ниски и незалесени, водата се отклонява за напояване. Горите в защитената зона са от елши, тополи и върби. Има няколко разлива, с обраствания с папур върху образувалите се пясъчни наноси. Най-често се срещат изкуствено създадените тополови

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: „ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ ПЛОВДИВ” АД

насаждения. На много места площите покрай реката са заети от ливади и зеленчукови градини. Защитената зона няма съществено значение за опазване на местообитанията на консервационно значими видове и безгръбначни, но е значим биокоридор между река Марица, Средна гора и Стара планина.

Съгласно заповед Заповед № РД-333 от 31 март 2021г. на МОСВ, с която е обявена защитена зона BG0000429 „Река Стряма“, предмет на опазване в защитената зона са:

Типове природни местообитания по чл. 6, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):

- 6430 Хидрофилни съобщества от високи тревы в равнините и в планинския до алпийския пояс;

- 6510 Низинни сенокосни ливади;

- 91E0 * Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);

- 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;

- 92A0 Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba*;

Местообитанията на следните видове по чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР:

Бозайници – Пъстър пор (*Vormela peregusna*), Видра (*Lutra lutra*), Лалугер (*Spermophilus citellus*), Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Голям нощник (*Myotis myotis*), Остроух нощник (*Myotis blythii*);

Земноводни и влечуги – Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*), Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Пъстър смок (*Elaphe sauromates*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*);

Риби Обикновен щипок (*Cobitis taenia*), Балкански щипок (*Sabanejewia aurata*), Маришка мряна (*Barbus cyclolepis*), Европейска горчивка (*Rhodeus amarus*)

Безгръбначни – *Ручеен рак (*Austropotamobius torrentium*), Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), Ценагрион (Ручейно пъстриче) (*Coenagrion ornatum*), Бисерна мида (*Unio crassus*).

В защитената зона са представени следните класове земно покритие:

Клас хабит ат	Класове земно покритие по EUNIS	% покритие
N06	Водни площи във вътрешността (стоящи води, течащи води)	10,0
N07	Мочурища, блата	2,0
N08	Равнини, шубраци - Heath, Scrub	10,0
N09	Суши тревни съобщества, степи	25,0
N10	Влажни ливади, пасища	5,0
N12	Обширни зърнени култури	18,0
N16	Широколистни листопадни гори	15,0
N20	Изкуствени горски монокултури(например насаждения от тополи или екзотични дървета)	15,0

	Общо покритие	100
--	---------------	-----

Защитената зона е обявена с цел:

Опазване и поддържане на типовете природни местообитания, посочени в т. 2.1 и местообитанията на посочените в т. 2.2 от Заповедта, с която е обявена видове, техните популации и разпространение в границите на зоната, за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние в Континенталния биогеографски регион;

Подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 6430, 6510, 91E0*, 91M0 и 92A0;

Подобряване на местообитанията на видовете Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*) и Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*);

При необходимост подобряване на състоянието или възстановяване на типовете природни местообитания, посочени в т. 2.1 и местообитанията на посочените в т. 2.2 от Заповедта, с която е обявена видове, и техни популации.

В границите на защитената зона съгласно Заповедта, с която е обявена, се забранява:

- провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентираните за това места;

- движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности;

- търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания посочени в т. 2.1 от Заповедта за обявяването на защитената зона;

- забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на Заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие;

-промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива;

-разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания, посочени в т. 2.1 от заповедта за обявяването на защитената зона освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство;

- премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти;

- употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията;

- употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове;

- използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоните концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.);

- използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;

- палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност;

- отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване местообитанията на видовете посочени в т. 2 от заповедта за обявяването на защитената зона

- паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост;

- добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета.

Горските типове природни местообитания, посочени в т. 2.1 от Заповедта за обявяването на защитената зона се стопанисват в съответствие с разпоредбите на глава четвърта от Наредба № 8 от 5.08.2011 г. за сечите в горите (ДВ, бр. 64 от 2011 г.) и за тях е задължително прилагането на „Система от режими и мерки за стопанисване на горските типове местообитания от приложение № 1 от Закона за биологичното разнообразие“,

утвърдена от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

В границите на защитената зона се препоръчва:

- поддържане на обработваеми земи, които не са включени в сеитбооборот пет или повече години, като ливада, пасище или мера;

- промяна на начина на трайно ползване на обработваеми земи, които не са включени в сеитбооборот пет или повече години, в „ливада“, „пасище“ или „мера“;

- изпълнение на мерки за поддържане и опазване на съществуващите постоянни пасища, мери, ливади и местообитанията посочени в т. 2.1 от заповедта за обявяването на защитената зона от разпространението на нежелана растителност – рудерални и инвазивни чужди видове, съгласно списъка с инвазивни чужди видове, които засягат Съюза (създаден и актуализиран с регламенти за изпълнение на Комисията в съответствие с Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета и публикуван на интернет страницата на МОСВ);

- възстановяване и поддържане на затревени площи, като такива с висока природна стойност чрез:

- косене ръчно или с косачки за бавно косене от центъра към периферията или от единия край на площта към другия с ниска скорост, като окосената трева се изсушава и събира на купове или се изнася от парцела;

- паша, като се поддържа гъстота на животинските единици на цялата пасищна площ на стопанството, на която се извършва пашата, от 0,3 до 1 ЖЕ/ха;

- създаване на площи, заети с храстоводървесна растителност сред обработваеми земи, на каменни купчини и малки водни площи след предварително съгласуване с РИОСВ – Пловдив;

- подмяна на инвазивните чужди видове дървета и храсти с местни видове след премахването им от характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси и живи плетове);

- запазване и където е уместно, възстановяване на типове специфичните хидроморфологични условия в природно местообитание с код 92A0;

- прилагане на разновъзрастни лесовъдски системи в природно местообитание с код 91M0 за превръщане на издънковите насаждения в семенни;

- насърчаване на устойчивото управление на горите чрез запазване на биотопните дървета и на достатъчно количество мъртва дървесина в горските екосистеми, избягване на залесяването с неместни дървесни видове и произходи и съобразяване на интензивността на дърводобива с растежния потенциал на дървостойките и предназначението на горите, както и ограничаване на изсичането/подмяната на горскодървесната растителност;

- поддържане на поне 10% от общата площ на горските типове природни местообитания посочени в т. 2.1 от заповедта за обявяването на защитената зона като гори във фаза на старост.

Режим на дейности, подлежащи на съгласуване/одобрение: планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, които не са непосредствено свързани или необходими за управлението на защитената зона и които поотделно или във взаимодействие с други планове, програми, проекти или инвестиционни предложения могат да окажат

значително отрицателно въздействие върху нея, се подлагат на оценка за съвместимостта им с предмета и целите на опазване на защитената зона съгласно чл. 31 от ЗБР и Наредбата по чл. 31а от същия закон.

5. Описание и анализ на вероятността и степента на въздействие на ИП върху предмета и целите на опазване на ЗЗ BG0000490 „Река Стряма“;

За оценка на въздействията върху типове природни местообитания и видовете, които се опазват в защитената зона е използвана 5 степенна скала (Percival, S.M., Band, W. and Leeming, E. 1999), част от изготвената от Шотландската агенция по околна среда (Scottish Natural Heritage) и Британската асоциация за използване на енергията на вятъра (British Wind Energy Association) методика, използвана първоначално за оценка на степента на въздействие върху птиците от строителството на вятърни паркове, но по-късно модифицирана в Ирландия и използвана в много страни в Европа, включително в САЩ и Канада за оценка на въздействието от различни инвестиционни намерения. В скалата най-ниската степен на въздействие, която е едва различима и се приближава до ситуация, „без промяна“ е приета като незначителна 1, а най-високата като „много висока -5“.

Посочените в скалата числени стойности са по-скоро условни, а критериите в скалата се основават на до колко промяната на съществуващите елементи и условия, произтичаща от загубата/промяната ще бъде осезаема, но основният характер/композиция/атрибути на защитената зона ще бъдат подобни на развитието без намеса в съществуващите обстоятелства/моделни.

Степен	Описание на въздействията
Много висока -5	Тотална промяна или много голяма загуба на ключови елементи на защитената зона или характеристики на основните условия на средата така, че бъдещето развитие ще доведе до коренна промяна на нейния характер/композиция/атрибути така, че мястото ще бъде напълно променено критерий от площта на включените в зоната местообитания/ численост на видовете са се запазили по-малко от 20%
Висока -4	Много от ключовите елементи на защитената зона или характеристики на основните условия на средата са променени така, че бъдещето развитие ще доведе до промяна на нейния характер/композиция/атрибути така, че мястото в по-голямата си част ще бъде променено Критерий загуба на от 20% до 80% от площта на включените в зоната местообитания/от числеността на видовете
Средна 3	Промяна на един или няколко от ключовите елементи на защитената зона или характеристики на основните

	<p>условия на средата така, че бъдещето развитие ще доведе до частични промени на нейния характер/композиция/атрибути. Критерий загуба на от 5% до 20% от площта на включените в зоната местообитания/от числеността на видовете</p>
Ниска 2	<p>Слаба промяна на съществуващите елементи и условия. Промяната, произтичаща от загубата/промяната ще бъде осезаема, но основният характер/композиция/атрибути на защитената зона ще бъдат подобни на развитието без намеса в съществуващите обстоятелства/моделни. Критерий загуба на от 1% до 5% от площта на включените в зоната местообитания/от числеността на видовете</p>
Незначителна 1	<p>Много слаба промяна в съществуващото състояние. Промяната е едва различима и се приближава до ситуация, "без промяна". Критерий загуба на по-малко от 1% от включените в зоната местообитания/от числеността на видовете</p>

При определяне на окончателната степен на въздействие в резултат на анализирането на няколко различни въздействия върху видовете, предмет на опазване в защитените зони, е взета под внимание тежестта на въздействието, или до колко е възможна промяна на числеността на популацията на вида и това ще доведе ли до изчезването му от защитената зона.

5.1 Описание и анализ на въздействието на ИП върху типовете природни местообитания и видовете предмет на опазване 33 BG0000429 „Река Стряма“;

Съгласно Заповедта с която е обявена 33 BG0000429 „Река Стряма” предмет на опазване в нея са 5 типа природни местообитания от които 2 типа са тревни съобщества и 3 типа крайречни гори.

Нходището „Инджова върба - 3” изцяло е разположено в обработваеми земи с НТП ниви и неизползваеми напоителни канали, превърнати в полски пътища, всичките разположени извън границите на защитената зона. По-долу в ДОСВ ще бъдат разгледани очакваните въздействия от реализирането на ИП върху всеки един тип природно местообитание в зависимост от разположението му, обхвата на очакваните въздействия и вероятността от кумулирането им с подобни от останалите ИП в непосредствена близост.

6430 Хидрофилни съобщества от високи тревни в равнините и в планинския до алпийския пояс

Природно местообитание 6430 включва съобщества на еутрофни високи тревни от 3 подтипа:

37.13 - Заливаеми поляни и ливади в крайречните гори, обрасли с високи тревни

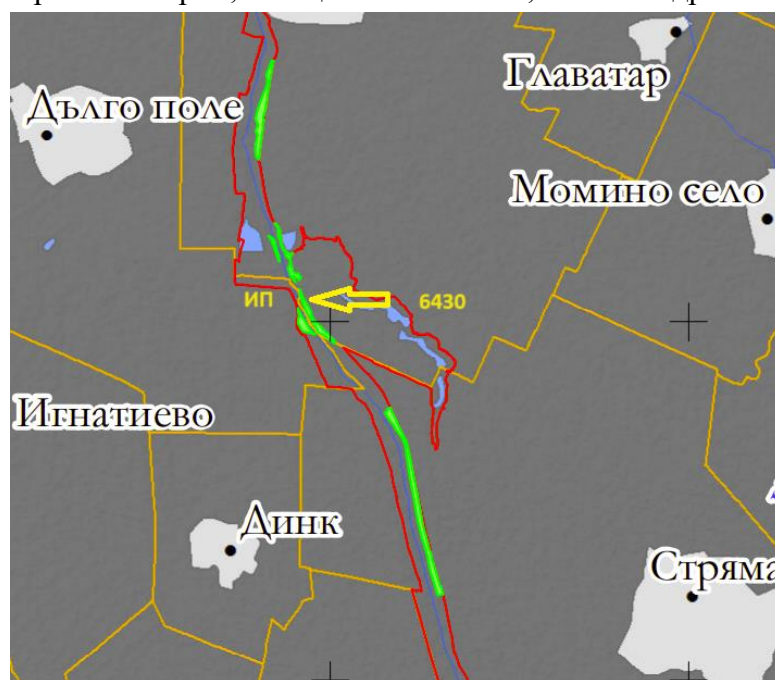
(*Veronico longifoliae* -*Lysimachion vulgaris*);

37.71 - Влажни и нитрофилни високотревни съобщества край водните течения и по границите на горите принадлежащи на разредите *Glechometalia hederaceae* и *Convolvuleta liasepium* (съюз *Aegopodion podagrariae* и *Filipendulion*);

37.8 - Хигрофилни съобщества от високи многогодишни треви в планинския и алпийския пояс от клас *Betulo –Adenostyletea*; Тези типове тревни фитоценози намират разпространение в цялата страна покрай реки и потоци.

Оценка в границите на защитената зона;

Съгласно наличните в информационната система Natura 2000 пространствени данни в ЗЗ BG0000613 „Река Стряма” природно местообитание 6430 е представено с обща площ 127.87ха и заема 3,13% от площта на защитената зона. Разположените в северната половина на зоната, заети от местообитанието полигони са с незначително участие на „външни” или нетипични видове, а тези южно от с. Песнопой и южно от с. Черноземен в резултат на продължителните паша и ползване от местното население, са с намалено участие на типичните видове и с по-голямо участие на рудералните и по-сухоустойчивите видове. В най-южната част от защитената зона местообитанието се е запазило и се поддържа само около туфи от крайречни галерии, а също около изкопи, наноси и др.

Фиг 5.1-1. Разположение на ИП спрямо природно местообитание 6430 (в зелен цвят)

Оценка в района на ИП;

Територията, на която ще се реализира ИП, е разположена извън границите на защитената зона и местообитанието. Най-близките терени в землището на с. Дълго поле, на които е установено природно местообитание 6430, са разположени покрай бреговете на р. Стряма на около 1км южно и източно от находището „Инджова върба - 3”.

Въздействия от реализирането на ИП.

Пряко унищожаване

ИП ще се реализира в обработваеми земеделски земи на запад от р. Стряма, извън границите на защитената зона. В границите на защитената зона и терените, в които е представено природното местообитание, полигоните, в които е установено природно местообитание 6430, са разположени извън обхвата на потенциални въздействия от реализирането на ИП и отрицателни въздействия не се очакват. (степен 0)

Фрагментация;

Природно местообитание 6430 е разпространено в непосредствената близост до речното легло. Незначителна частична фрагментация се наблюдава от пътищата и мостовете. Всички свързани с реализирането на ИП дейности ще се извършват извън границите на защитената зона и терени в които е разпространено. Фрагментация не се очаква (степен 0).

Трансформация на местообитанието:

Местообитанието е уязвимо от въздействия с неантропогенен произход, основно естествени сукцесии, свързани с навлизане на храсти и дървесни видове. В северната част на защитената зона се наблюдава добра представителност на типичните водолюбиви видове, докато в южната е повишено присъствието на рудералните и посухоустойчивите видове. Констатациите в изготвения по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) доклад за природно местообитание 6430 са, че съществуващите ръкави и канали около реката извън защитената зона допринасят за запазване на местообитанието. В случая след образуването на водно тяло при достигането на водоносен хоризонт и продължаване на изземването на минната маса под вода със земснаряд и при нарушаване на хидравличната връзка между него и реката в резултат на значимо природно бедствие би се повишила влагозапасеността на почвите в терените, в които е представено местообитанието, което ще се отрази благоприятно на статуса на водолюбивите видове. Трансформация на местообитанието поради навлизане на сухолюбиви тревни видове, храсти и дървесна растителност в резултат на реализирането на ИП не се очаква (степен 0).

Обща оценка; - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

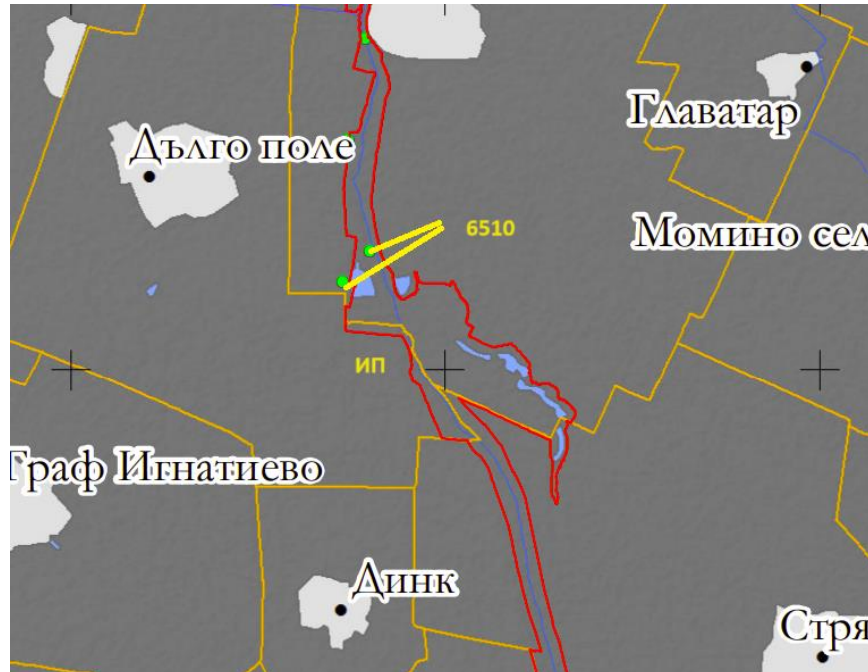
6510 Низинни сенокосни ливади;

Към природно местообитание 6510 Низинни сенокосни ливади се числят мезофилните сенокосни ливади от клас *Molinio-Arrhenatheretea* (съюзи *Arrhenatherion*, *Deschampsion*). Развиват се върху богати почви - най- често на алувиално-ливадни и смолници в низините на реките, влажните долове и котловинните полета. В съобществата доминират житните треви и са с много богато разнотревие.

Оценка в границите на защитената зона;

Съгласно наличните в информационната система Натура 2000 пространствени данни в 33 BG0000613 „Река Стряма” природно местообитание 6510 е представено с обща площ 37.91ха и заема 0,93% от площта на защитената зона. Представено е на терени в близост до речното легло. Отделните полигони най-често са отделни или малки групи имоти. В тревните съобщества най-често преобладават обикновена овсига (*Bromus comutatus*),

ливадна власатка (*Festuca pratensis*), вълнеста медовица (*Holcus lanatus*), ливадна лисича опашка (*Alopecurus pratensis*) и водна лисича опашка (*Alopecurus geniculatus*). По-рядко участват едрочветен тънконог (*Koeleria macrantha*), ежова главица (*Dactylis glomerata*), в най-южните части трокот (*Cynodon dactylon*) белизма (*Dichantium ischaetum*), туфеста пластица (*Daeshamptia caespitosa*), обикновен сеноклас (*Cynosurus cristatus*) и други.

Фиг 5.1-2. Разположение на ИП спрямо природно местообитание 6510

Оценка в района на ИП;

Територията, на която ще се реализира ИП, е разположена извън границите на защитената зона и местообитанието. Най-близките терени в землището на с. Дълго поле, на които е установено природно местообитание 6510 са разположени на около 1,5км на север от находището .

Въздействия от реализирането на ИП.

Полигоните, в които е установено природно местообитание 6510, са разположени извън обхвата на потенциалните въздействия от реализирането на ИП. До настоящия етап от експлоатацията на находище „Инджова върба - 2” и находище „Инджова върба”, които са в непосредствена близост до двата терена, в които е представено природното местообитание, отрицателни въздействия не са констатирани и такива не се очакват и от бъдещата експлоатация от значително по-отдалеченото находище „Инджова върба - 3” (степен 0).

91E0* Алувиални гори с *Alnus glutinosa* u *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae*)

Към природно местообитание 91E0 принадлежат крайречните гори в низините и планините. Развиват се на богати алувиални почви, периодично наводнявани от сезонното прииждане на реката. Могат да бъдат разграничени три подтипа:

А) *Монодоминантни гори на *Alnus glutinosa* с единично участие на *Fraxinus oxycarpa**

(съюз *Alno-Padion*) в долните течения на реките от Черноморско-Средиземноморския басейн;

Б) Крайречни съобщества на *Alnus glutinosa* и/или *Alnus incana* в горните и средните течения на реките (*Alnion incanae*).

В) Крайречни, заливни гори или галерии, доминирани основно от *Salix alba*, *Populus alba* и *Populus nigra* и по-малко от *Salix fragilis*, които принадлежат към съюза *Salicion albae*.

Оценка в границите на защитената зона;

Съгласно наличните в информационната система Natura 2000 пространствени данни природно местообитание 91E0* е представено в 33 BG0000613 „Река Стряма” с обща площ 255.55ха.

Оценка в района на ИП;

Територията, на която ще се реализира ИП е разположена извън границите на защитената зона и местообитанието. Най-близките терени, в които е установено природно местообитание 91E0, са тесни ивици по бреговете на р. Стряма в землището на с. Долна махала, на повече от 10км на север от находище „Инджова върба - 3”.

Въздействия от реализирането на ИП.

ИП ще се реализира в обработваеми земеделски земи на запад от р. Стряма, извън границите на защитената зона. В границите на защитената зона терените, в които е установено природно местообитание 91E0*, са разположени извън обхвата на потенциални въздействия от реализирането на ИП и отрицателни въздействия върху местообитанието не се очакват. (степен 0)

91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори.

Местообитанието включва субконтинентални ксеротермни дъбови гори, доминирани основно от цер *Quercus cerris* и благун *Quercus frainetto*. В предпланините участва и *Quercus petraea agg.*, а в Странджа източният горун *Quercus polycarpa*. Формират ксеротермния дъбов пояс между 150-600 (800) м в цялата страна. Срещат се на сухи, но сравнително богати сиви горски и канелени почви. Флористичният им състав е разнообразен и зависи от екологичните условия. Условно могат да бъдат разделени на три групи:

А) Континентални смесени дъбови гори – срещат се по местата с континентален и преходно-континентален климат.

Б) Субсредиземноморски смесени дъбови гори – разпространени са в южните части на страната, а в състава им участват много средиземноморски елементи.

В) Евксински гори от източен горун *Quercus polycarpa* – разпространени са само в Странджа и Източна Стара планина. В състава им участват много вечнозелени видове.

Оценка в границите на защитената зона;

Природно местообитание 91M0 Балкано – панонски церово-горунови гори е включено в стандартния формуляр на 33 BG0000429 „Река Стряма” с площ 2.78 ха. Установено е 1 в полигон в землището на с. Михилци.

Оценка в района на ИП;

Територията, на която ще се реализира ИП, е разположена извън границите на защитената зона и местообитанието. Единственият терен, в който е установено природно

местообитание 91М0 Балкано – панонски церово-горунови гори, е в землището на с. Михилци, на повече от 25км на север от находище „Инджова върба - 3”.

Въздействия от реализирането на ИП.

ИП ще се реализира в обработваеми земеделски земи на запад от р. Стряма, извън границите на защитената зона. Площта, в която е установено природно местообитание 91М0 Балкано – панонски церово-горунови гори, е разположена извън обхвата на потенциални въздействия от реализирането на ИП и отрицателни въздействия върху местообитанието не се очакват. (степен 0)

92А0 Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba*;

В обхвата на природното местообитание попадат крайречните гори, срещащи се в равнините и низините с преходноконтинентален климат в Южна България. Заемат тесни ивици по поречието на по-големите реки и техните притоци. Развиват се върху богати наносни почви. Основни видове са бялата и черната топола, бялата и крехката върба. Върбовотополовите галерии в Южна България се отличават от крайречните върбовотополови гори в Северна България по наличието на повече видове с южен произход.

Фиг 5.1-3. Разположение на ИП спрямо природно местообитание 92А0

Оценка в границите на защитената зона;

В защитена зона BG0000613 „Река Стряма” природно местообитание 92А0 по данни от стандартния ѝ формуляр е с площ 50.65 ха. Установено е покрай р. Стряма в землищата на селата Черноземен и Ръжево.

Оценка в района на ИП;

Територията, на която ще се реализира ИП, е разположена извън границите на защитената зона и местообитанието. Терените покрай р. Стряма, в които е установено природно местообитание 91М0 Балкано – панонски церово-горунови гори, са в землищата

на селата Черноземен и Ръжево, на повече от 8км на север от находище „Инджова върба - 3”.

Въздействия от реализирането на ИП.

ИП ще се реализира в обработваеми земеделски земи на запад от р. Стряма, извън границите на защитената зона. Площта, в която е установено природно местообитание 91M0 Балкано – панонски церово-горунови гори, е разположена извън обхвата на потенциални въздействия от реализирането на ИП и отрицателни въздействия върху местообитанието не се очакват. (степен 0)

Находището „Инджова върба - 3” обхваща обработваеми земеделски земи , извън границите на BG0000613 „Река Стряма”, които не могат да бъдат причислени, към нито един от типове природни местообитания, които се опазват в нея, на разстояние до всеки един терен в който са представени, значително по-голямо от обхвата на възможните въздействия и в случай на кумулирането им, поради което може да бъде направено заключението, че с реализирането на инвестиционното предложение няма да бъде увредено нито едно от тях и те ще се запазят в сегашния си състав.

Въздействия върху видовете, предмет на опазване в 33 BG0000613 „Река Стряма”;

Въздействия върху бозайниците;

Съгласно Заповедта за обявяване на 33 BG0000613 „Река Стряма”, предмет на опазване в нея са 7 вида бозайници, от които 4 вида прилепи:

Видра (*Lutra lutra*)

Биологични особености:

Бозайник от семейство Порови, чийто начин на живот изключително е свързан с водни басейни. Обитава естествени речни течения и затворени водоеми с дължина поне 15-20 км, със старици и изобилна крайбрежна растителност – лонгози, елшади и тръстики (ниски брегове), разнообразна и обилна рибна фауна, изобилие от раци, жаби, гръбначни, мекотели. Участъкът на мъжкия може да припокрива този на 1 или повече женски. Бърлогите са в корените на крайбрежни дървета. Малките (2-4) се раждат през март-август и следват майка си година. В Югоизточна България рибата заема до 93% от плячката, като спомагателна храна лови ракообразни, жаби, бозайници, птици, влечуги. Улавя плячката до 4 m дълбочина (Големански 2011).

Заплахите за видрата (*Lutra lutra*), които водят до намаляване на числеността ѝ (Георгиев, Кошев 2005) са следните:

1. Пряко въздействащи негативни антропогенни фактори.
  - 1.1. Застрелване на екземпляри. Значимост критична.
  - 1.2. Убиване с различни видове капани. Значимост критична.
  - 1.3. Разкопаване на дупки и унищожаване на млади. Значимост средна до висока.
  - 1.4. Убиване от автомобили на шосета. Значимост ниска до средна.
  - 1.5. Удавяне в риболовни уреди. Значимост висока.

- 1.6. Убиване от кучета. Значимост средна.
2. Косвено въздействащи негативни антропогенни фактори.
  - 2.1. Разрушаване на местообитанията: добив на инертни материали, обезлесяване: сечи, опожаряване, паша, корекции на реки, строеж на ВЕЦ-ве. Значимост критична.
  - 2.2. Замърсяване на водите. Значимост висока до критична.
  - 2.3. Безпокойство. Значимост ниска до средна.
  - 2.4. Унищожаване на хранителната база. Значимост висока.
  - 2.5. Пазарен интерес към кожи. Значимост ниска, но критична в отделни райони (предстои проучване).
  - 2.6. Интерес към органи от тялото със знахарска цел. Значимост ниска.

Оценка на популацията в защитената зона:

По данни от стандартния ѝ формуляр зоната се обитава от 6 до 13 индивида. Според наличните в информационната система Натура 2000 пространствени данни общата площ на потенциалните нефрагментирани местообитания е 1610,96678 ха. Общата дължина на подходящи брегове с различна пригодност е 127,363 км, площта 1028,491659 ха.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение.

ИП ще се реализира в обработваеми земеделски земи на запад от р. Стряма, извън границите на защитената зона, но територията е в съседство с пригодни за видрата местообитания. При течението си, в прилежащия на находище „Инджова върба - 3” участък, р. Стряма е прорязала каньонообрзно речно легло с високи, почти отвесни брегове и излизането на отделни индивиди от видрата извън този участък не е възможно. Образувалите се при експлоатацията на находищата „Инджова върба” и „Инджова върба - 2” езера са с отвесни брегове и в случай, че в тях са попаднали отделни индивиди, напущането им ще бъде възможно само при свличане на бреговете и създаване на хидравлични връзки с реката и лесно преодолими за видрата участъци до територията на находище „Инджова върба - 3”.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Унищожаване на местообитания;

ИП ще се реализира на територия, разположена извън границите на защитената зона и не засяга пряко местообитания на вида. Между р. Стряма, в коритото на която попадат местообитанията на видрата, и кариерното поле, са предвидени площи, в които не се предвиждат дейности. След изземване на полезното изкопаемо в заявения концесионен срок ще се образува стоящо водно тяло, което ще бъде ново потенциално местообитание за вида в случай, че бъде създадена връзка с разположените в съседство пригодни за вида местообитания. Отнемане на площи от потенциалните местообитания на видрата няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП ще се реализира на територия, разположена извън границите на защитената зона и пригодни за вида местообитания на вида. Фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

С реализирането на ИП няма да бъдат създадени непреодолими препятствия в местообитанията на видрата, тъй като не се предвиждат дейности в тях и те ще останат свързани. Видът се придвижва по-добре във водна среда от колкото на сушата, като основния биокоридор ще остане течението на р. Стряма. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Видът е активен през нощта, а през деня е укрит далеч от източници на безпокойство. Числи се към толерантните към човека видове и при наличие на подходящи местообитания навлиза и в населени места (р. Марица - Пловдив, р. Тунджа – Ямбол, канал в парк – гр. Стара Загора). Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

С реализирането на ИП се предвиждат дейности в светлата част на денонощието, когато видът не е активен и укрит в убежища, в които се чувства незастрашен. Не съществува вероятност за прегазване на индивиди от извозващите минната маса автосамосвали, тъй като е предвидена транспортна схема, изцяло разположена извън границите на защитената зона. Отрицателно Въздействие няма да има (степен 0).

Таблична оценка с типове отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии

Потенциално засегнат вид	Численост в 33	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията			
				Намаляване площта на местообитанията	Фрагментация на популацията	Унищожаване на укрития	Смъртност на индивиди
Видра (<i>Lutra lutra</i>)	6-13i	6-13i	Вододеми и брегове им	не	не	не	не

Обща оценка – не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Европейски лалугер (*Spermophilus citellus*)

Биологични особености;

Европейският лалугер е гризач от семейство катерицови. Обитава открити необработваеми места, покрити с ниска тревна растителност (ливади, пасища, сухи степи, покрайнините на обработваемите полета, покрай пътища и др). Живее на колонии под земята, като прави много резервни входове. Местообитанията му лесно се определят по множеството дупки.

Разпространението на лалугера на територията на страната е крайно неравномерно и петнисто. (Пешев,1955; Страка,1961). Местообитанията най-общо са открити в тревисти и не разоравани терени, вкл. не разоравани ивици край пътища, в селскостопански площи и малки оврази. Предпочита ниска растителност, макар че съществуват колонии и в ливади с висока трева, пасища с рядко разхвърляни храсти (вкл. хвойна) и дървета.

Наблюдавани са като изключение случаи на обитавани от лалугери овощни градини, обраствания с боровинки и терен обрасъл с високостеблена хвойна, но в тези случаи винаги има в съседство терен с тревиста растителност (Стефанов 2006) Също така се наблюдават заселвания на изоставени в течение на няколко години орни площи и люцернови ниви (т.е.

посеви с многогодишни култури). В равнинната част на страната, лалугерът се среща преимуществено по селските мери, като съседството на човека не му оказва негативно влияние. Не са редки наблюденията на колонии лалугери около населените места, непосредствено до крайните къщи на селата, овчарници и краварници. В планинските райони, където се осъществява пасищно скотовъдство, лалугери дори влизат във временните складови постройки на човека за хранене от складиран фураж. (Стефанов 2006)

Съгласно предоставения списък класове Корине Ландкавър използван за целите на Натура-2000 местообитанията на лалугера се покриват от класове № 231 (пасища), № 243 (селскостопански площи със значително участие на естествена растителност), № 321 (естествени ливади), № 333 (площи с разпръсната растителност) и № 322 (ниски храсталаци).

Разселващата способност на вида практически не е изследвана, но съществуват данни, съгласно, които лалугерите имат слаба разселителна способност (Стефанов 2006). Разселване на лалугери и/или връзка между отдалечени колонии може да се осъществява чрез придвижване на животните по ивици неразорана земя покрай пътищата или по крайречни пасища и ливади, включително и такива, които периодично се заливат, но на които в засушливи години временно могат да се заселват лалугери.

Освен поради обработката на земите, напуска местообитанията си и поради прекратяването на изпасването на пасищата и промяната на вида и състоянието на тревната покривка.

Заплахи за вида, които водят до спад в числеността на популациите му или пълното му изчезване, са следните въздействия (Стефанов 2006).

- **Разораване на необработваеми земи;**
- **Деградия на пасища поради намаляване на пасищното скотовъдство;**
- **Пряко унищожаване на лалугера като вредител по селскостопанските култури;**
- **Строителство;**
- **Залесяване на мери, пасища и ливади;**

Използване за храна в някои райони;

Оценка на популацията в защитената зона;

В стандартния формуляр на 33 BG0000613 „Река Стряма” е включен като много рядък вид (V), установен в 5 колонии в BG0000613 „Река Стряма” В резултат на направения индуктивен модел общата площ на потенциалните местообитания за целевия вид е както следва: оптимални местообитания – 637,6 ха и субоптимални местообитания – 2553,5 ха. Всички регистрирани находища са в пасища с височина на тревната растителност до 15 см.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение.

Находището „Инджова върба - 3” е разположено извън границите на защитената зона и потенциални местообитания на вида. При направените наблюдения на място в находището „Инджова върба - 3” видът не бе регистриран, а НТП на ползване на земите (обработваеми земи, ниви) ги определя като неподходящи за европейския лалугер.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания;

ИП ще се реализира на територия, разположена извън границите на защитената зона и не засяга пряко местообитания на вида. Отнемане на площи, определени като оптимални местообитания и субоптимални местообитания на европейския лалугер няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания

ИП ще се реализира на територия, разположена извън границите на защитената зона и пригодни за вида местообитания на вида. Фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП ще се реализира на територия, разположена извън границите на защитената зона и пригодни за вида местообитания на вида. Бариери за придвижване на вида са р. Стряма, пътищата с интензивен трафик на МПС и залесените територии. В защитената зона съществуват достатъчно на брой биокоридори между заселените и потенциалните местообитания на вида. В границите на защитената зона са налични значителни пространства, с потенциал на биокоридори. ИП ще се реализира в площ, която не е част от териториите с биокоридорни функции в защитената зона. Биокоридорите между площите извън границите, в които са установени находища, няма да бъдат прекъснати.

Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

Видът е активен само през топлите месеци на годината, като при опасност се укрива в подземни убежища далеч от източници на безпокойство. Видът не проявява чувствителност към човешко присъствие и при наличие на храна се установява непосредствено до крайните къщи на селата, овчарници и краварници. Тъй като ИП ще се реализира на терен, отстоящ на повече от 10 км от установени находища, отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Смъртност.

Предвиденият за реализирането на ИП терен е отделен от установените находища посредством гори и обработваеми земи, поради което е изключено навлизането на индивиди по време на експлоатацията и рекултивирането. Видът е достатъчно предпазлив и няма вероятност от смъртност по време на свързаните с реализирането на ИП дейности в находище „Инджова върба - 3“. Отрицателно въздействие няма да има (степен 0).

Таблична оценка с типове отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията			
				Намаляване площта на местообитанията	Фрагментация на популацията	Унищожаване на колони	Смъртност на индивиди
Европейски лалугер (<i>Spermophilus</i>)	Регистриран в 5 находища	Без промяна	ливади, пасища сухи степи	не	не	не	не

citellus)							
-----------	--	--	--	--	--	--	--

Обща оценка на въздействието от реализирането на ИП- не се очакват (степен 0)

Пъстър пор (*Vormela peregusna*)

Биологични особености:

Рядък хищник, активен през нощта, а през деня се укрива в подземни убежища, обикновено дупки от лалугери или други животни, които разширява. До голяма степен разпространението на пъстрия пор на дадена територия зависи от наличието на колонии от лалугери, които представляват основния му хранителен ресурс. Обитава мозаечно равнини, котловинни полета, безлесни терени в полупланински райони. По-често се среща в Североизточна и Югоизточна България и във високите полета на Западна България. Предпочита открити и сухи терени. Сред местообитанията му са ливади, пасища, каменисти терени, пустеещи земи, включително по речни долини, суходолия, каньони. Установяван е и в обработваеми площи, овощни градини, вкл. крайнини на населени места. Предпочитани са местата с едри колониални гризачи. Основна плячка – лалугери, хомяци, слепи кучета, мишевидни гризачи, рядко жаби, влечуги, мекотели. Ловната му територия е от 10 до 100 ха. Скита в границите на територията си, и обикновено използва дадено укритие само веднъж. Разгонването е основно през април - юни. Бременността е 8 - 11 месеца (с латентен период). Ражда средно 4 - 5 малки от януари до май (Големански 2011, Gorsuch and Lariviere 2005, Macdonald and Barrett 1993, Murariu et al. 2009).

Основните заплахи за вида са увреждане на местообитанията поради западане на пашата и коситба, захрастяване на пасищата и ливадите, пожари, химизация, фрагментация и изолация на популациите, изчезване на лалугерите и едрите гризачи с които се храни, основно лалугери, хомяци, слепи кучета, мишевидни гризачи, рядко жаби, влечуги, мекотели (Спасов, Спиридонов, 1993) и използването на родентициди. Видът е активен през нощта, а през деня се укрива в подземни убежища, обикновено дупки от лалугери или други животни, поради което директни срещи с човека са много редки. Превръщането на пасища с лалугерови колонии в лозя е друга причина за влошаване състоянието на хранителната база през последните години.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона видът е включен като наличен, установен в 1 находище. По време на полевите проучвания в изпълнение на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) видът не е установен в защитената зона. Посредством индуктивен модел, основан на полеви експертни оценки на пригодността на местообитанието (MaxEnt) в 33 BG0000429 „Река Стряма“ е изчислена площ на пригодните местообитания 3179,1 ха (31,79 км.²). Приблизителната численост на пъстрия пор на територията на зона в 33 BG0000429 „Река Стряма“, изчислена на базата на предполагаема плътност в пригодните местообитания 1 индивид/10 км.², в 33 BG0000429 „Река Стряма“ е 3.17 индивида (при изчислена площ на пригодните местообитания 3179,1 ха (31,79 км.²). Подходящите за вида местообитания са пасищата и пустеещите земи.

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: „ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ ПЛОВДИВ“ АД

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение.

Находището „Инджова върба - 3” е разположено извън границите на защитената зона и потенциални местообитания на вида. При направените наблюдения на място в находището „Инджова върба - 3” видът не бе регистриран, а НТП на ползване на земите (обработваеми земи, ниви) ги определя като неподходящи за пъстрия пор.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания;

ИП ще се реализира на територия, разположена извън границите на защитената зона и не засяга пряко местообитания на вида. Отнемане на площи, определени като подходящи за пъстрия пор местообитания няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания

ИП ще се реализира на територия, разположена извън границите на защитената зона и пригодни за вида местообитания. Фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП ще се реализира на територия, разположена извън границите на защитената зона и пригодни за вида местообитания на вида. В защитената зона съществуват достатъчно на брой биокоридори между пригодните местообитания на вида и потенциалните извън зоната. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

Видът е активен през нощта, а през деня се укрива в подземни убежища, далеч от източници на безпокойство. Като се има предвид, че не се засягат ефективни местообитания в защитената зона, отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

Видът през деня е укрит, поради което няма вероятност от смъртност по време на строителството. Видът е трудно откриваем, подвижен и смъртност е възможна единствено при организиран лов с ловни кучета. Въздействие няма да има (степен 0).

Таблична оценка с типове отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитания на вида	Вид на въздействията			
				Намаляване площта на местообитанията	Фрагментация на популацията	Унищожаване на укрития	Смъртност на индивиди
Пъстър пор (<i>Vormela peregusna</i>)	Наличен без данни	Без промени	Степни местообитания	не	0	0	0

Обща оценка -не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Прилепи:

Предмет на опазване в ЗЗ VG0000429 „Река Стряма“ са 4 вида прилепи.

Местообитанията, с които е свързан жизненият цикъл на прилепите, се разделят

функционално на следните типове от гледна точка на съвременната консервационна биология:

убежища (roosts) – местообитания, в които прилепите прекарват периодите на покой (почивка през деня и нощта, зимен сън), и в които се осъществяват размножението, отглеждането на малки и копулацията;

хранителни (ловни местообитания) (foraging habitats) -местообитания в които ловуват;

летателни пътища (flyways)-местообитания, по които прилепите преминават по пътя от убежището до ловната територия (commuting flyways/flypaths) и или по пътя от едно убежище към друго по време на сезонните миграции (migratory flyways).

По отношение на убежищата видовете прилепи в България са разделени на две големи групи (по Иванова 2005)

1. **Пещеролюбиви: облигатно пещеролюбиви** -целогодишно обитават само подземни убежища и **факултативно пещеролюбиви** -размножават се основно в подземни убежища, но могат да се размножават и в друг убежища (най-често различен тип постройки).

2. **Не-пещеролюбиви:** характерно е, че един вид използва различен тип убежища през различните сезони: **скални**- през лятото обитават цепки в скалите, данни за зимуването им почти липсват, често и синантропни; **горски** - през лятото обитават хралупи/или различни части на стари дървета, зимуват най-често в подземни убежища; **синантропни**- през лятото обитават различен тип постройки, зимуват най-често в подземни убежища.

В по-долу представената таблица са посочени местообитанията на видовете прилепи, предмет на опазване в ЗЗ по отношение на убежищата.

Различните видове убежища са отбелязани както следва:

З зимно

Л лятно

Р размножително.

Вид	Подземн и убежища	Хралупи	Цепки в скалите	Постройк и
Пещеролюбиви				
облигатно				
Голям нощник <i>Myotis myotis</i>	Р,З	-	-	Л
Остроух нощник <i>Myotis blythii</i>	Р,З	-	-	Л
Факултативно				
Голям подковонос <i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Р,З	-	-	Л, Р
Малък подковонос <i>Rhinolophus hipposideros</i>	Р,З	-	-	Л, Р

От представените в таблицата данни могат да се направят следните заключение по отношение на убежищата на прилепите, предмет на опазване в защитената зона:

Всички видове прилепи, предмет на опазване в защитената зона, ползват за зимуване и размножение подземни убежища.

Двата вида факултативно пещеролюбиви прилепи използват като размножителни и летни убежища постройки (подпокривни пространства и стари необитаеми постройки).

Спад в числеността на обитаващите защитената зона прилепи или пълното им изчезване е възможно поради следните въздействия:

Преки въздействия:

Избиване, прогонване и безпокойство в убежищата поради невежество и суеверия.

Палене на огън в привходни части на пещерите; влизане с факли в пещерите;

Иманярска дейност в пещерите, свързана с чести посещения, шум и прогонване на прилепите.

Прогонване и избиване на прилепи в постройки при ремонтни дейности.

Унищожаване на убежища:

Изсичане на стари гори и единични хралупати дървета.

Унищожаване на скални венци и пещери при разработване на кариери, строежи на пътища и др.

Използването на пещерите като бунища или за стопански цели - кошари, мандри, гъбарници и др.

Каптирането на водни пещери и затварянето на изходите им.

Превръщането на пещерите в туристически обекти.

Унищожаването на убежища в постройки при извършване на ремонтни дейности.

Препятствия и унищожаване на летателните пътища и коридори:

Барииери: вятърни паркове, изградени на миграционни пътища;

Промяна на ориентирите - промяна на „линейните“ елементи на ландшафта;

Наличните в информационната система Натура 2000 данни, характерът и разположението на ИП спрямо защитената зона, позволяват да бъдат прогнозирани въздействията върху всеки един вид, които ще бъдат както следва:

Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*)

Биологични особености:

В България е обикновен и често срещан вид в цялата страна, без най-високите части на планините. Повечето находища са между 100 и 500 m н.м.в. Обитава предимно карстови райони, обрасли с дървесна и храстова растителност. Използва различни подземни убежища (пещери, изкуствени галерии, бункери, катакомби), мазета и тавани на жилищни постройки. Често големите подковоноси обитават едно и също убежище заедно с други пещеролюбиви видове. Големият подковонос се храни в радиус от 2 до 10 km от убежището като използва открити пространства, крайнини на горички, хрусталаци, ливади, често в близост до водни площи. В хранителния спектър преобладават едри твърдокрили (*Coleoptera*) и пеперуди (*Lepidoptera*, особено сем. *Noctuidae*) и в по-малка степен

ципокрили (*Hymenoptera*) и двукрили (*Diptera*). През лятото големите подковоноси използват алтернативни убежища и хранителни местообитания в радиус от около 15 km от лятното убежище. От средата на април до края на май женските формират размножителни колонии. Тяхната численост достига от няколко десетки до 700 екземпляра. Раждането на малките става в периода 1-25 юни, рядко по-късно. Зимува поединично или в колонии, които могат да достигнат от 50 до 600-800 екземпляра. Почти във всяка българска пещера през зимата могат да бъдат наблюдавани един до няколко зимуващи големи подковоноси. В България големият подковонос не извършва далечни миграции. Сезонните придвижвания между летните и зимни убежища са на разстояние от 20 до 95 km (МОСВ 2013).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като рядък вид (R) с численост 11-50 индивида. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната не са установени зимуващи индивиди, а в 2 летни находища (проучвателна галерия край с. Песнопой и изоставена къща в с. Христо Даново в най северната част на защитената зона) са установени 2 индивида. Площта на потенциалните ловни местообитания е оценена на 973 ha (26,4% от площта на защитената зона). Съгласно изготвения модел, площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 57.3 ha (0.6% от площта на защитената зона).

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Предвидената за реализирането на ИП територия е разположена извън границите на защитената зона и пригодни за вида местообитания. На територията на находището „Инджова върба - 3“ липсват потенциални убежища (пещери, минни галерии и постройки).

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

ИП ще се реализира на площ, разположена, извън границите на защитената зона и не засяга пряко местообитания на вида, предмет на опазване в нея. Увреждане на потенциални местообитания на големия подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*) в защитената зона няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП ще се реализира извън границите на установени местообитания на вида, поради което фрагментацията им няма да бъде предизвикана. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП не засяга пряко местообитания на вида, включително такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Характерът на ИП не предполага бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина, и високата мобилност на вида. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В границите на потенциалните въздействия не попадат потенциални убежища на вида. Видът е нечувствителен към човешко присъствие и в размножителните си убежища,

при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). Реализацията на ИП не предполага такава. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

На територията на находището „Инджова върба - 3” липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Въздействие няма да има (степен 0).

Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*)

Биологични особености:

Широко разпространен вид в цялата страна. Среща се в планините до 1500 м. н.в. Пещерен вид, свързан предимно с богати на растителност карстови райони, разредени гори, паркове и др. Среща се често и в населените места. Ловува в близост до убежищата си – до 5 км. Лети относително ниско и ловува над сушата, водната повърхност и в скални райони. Относително социален вид, но през лятото мъжките се отделят и живеят поединично. Летните убежища са най-разнообразни: постройки, мазета, изкуствени галерии, пещери и т.н. Зимува поотделно или на редки групи с разстояние между отделните индивиди. Храни се с летящи насекоми. Формира размножителни групи през май-юни (Големански 2011, Попов & Седефчев 2003).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като рядък вид (R) с численост в защитената зона 6-10 индивида. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в зоната видът не е установен. Площта на потенциалните ловни местообитания е оценена на 1746,2 ha (47,3% от площта на защитената зона). Съгласно изготвения модел, площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 10.3 ha (0.3% от площта на защитената зона). Потенциални ловни местообитания са въздушното пространство над водните течения в коритото на р. Стряма и обрастванията с дървета и храсти покрай бреговете ѝ.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение.

Предвидената за реализирането на ИП територия е разположена извън границите на защитената зона и пригодни за вида местообитания. На територията на находището „Инджова върба - 3” липсват потенциални убежища (пещери, минни галерии и постройки).

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

ИП ще се реализира на площ, разположена, извън границите на защитената зона и не засяга пряко местообитания на вида, предмет на опазване в нея. Увреждане на потенциални местообитания на малкия подковонос (*Rhinolophus hipposideros*) в защитената зона няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП не засяга пряко потенциални ловни и с най-добро качество местообитания, които се опазват в защитената зона и убежища на вида. Фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП не засяга пряко местообитания на вида, включително такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Характерът на ИП не предполага бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина, и високата мобилност на вида. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В границите на потенциалните въздействия не попадат потенциални убежища на вида. Видът е нечувствителен към човешко присъствие и в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). Реализацията на ИП не предполага такова. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

На територията на находището „Инджова върба - 3” липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателно въздействие няма да има (степен 0).

Голям нощник (*Myotis myotis*)

Биологични особености:

В България се счита като обикновен и често срещан вид. Известен е от над 200 находища на територията на цялата страна, без най-високите части на планините. Повечето находища са между 100 и 800 m н.в. Среща се във всички карстови райони у нас. В повечето обитава едни и същи убежища с вида-двойник *Myotis blythii*. Целогодишно обитава подземни убежища – карстови, вулкански и морски пещери и минни галерии. Формира големи размножителни колонии с численост от няколкостотин до около 7000 индивида. Често те са смесени с *M. blythii*. Максимумът на ражданията е през периода 20 май - 10 юни. В Швейцария е установено, че над 46% от храната му се състои от едри бръмбари-бегачи (сем. *Carabidae*). По данни от Западна Европа големият нощник най-често ловува в овощни градини и широколистни гори, а по-рядко в смесени гори, лозя, обработваеми полета с малка площ, смърчови гори. Хранителните местообитания най-често се намират в радиус 2-6 km, максимум до 15 km от убежището. Женските показват изключително висока филопатрия, като над 90% се връщат и се размножават в убежището, в което са се родили. Вероятно у нас извършват редовни сезонни миграции между зимните и летните убежища от 20 до ок. 100 km. Зимуването у нас започва в края на ноември и продължава до към средата на март (МОСВ 2013).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като разпространен с численост 11-50 индивида. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната не са установени зимуващи индивиди, а в 2 летни находища (под моста над р. Стряма край с. Баня и мост край с. Слатина) са установени 36 екземпляра. Площта на потенциалните ловни местообитания е оценена на 2400 ha (65,0% от площта на защитената зона). Съгласно изготвения модел, площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 145.8 ha (3.9% от площта на защитената зона).

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение;

Предвидената за реализирането на ИП територия е разположена извън границите на защитената зона и пригодни за вида местообитания. На територията на находището „Инджова върба - 3” липсват потенциални убежища (пещери, минни галерии и постройки).

Оценка на въздействията от реализирането на ИП

Пряко унищожаване на местообитания

ИП ще се реализира на площ, разположена, извън границите на защитената зона и не засяга пряко местообитания на вида, предмет на опазване в нея. Увреждане на потенциални местообитания на големия нощник (*Myotis myotis*) в защитената зона няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП не засяга пряко потенциални ловни и с най-добро качество местообитания, които се опазват в защитената зона и убежища на вида. Фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Характерът на ИП не предполага бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина, и високата мобилност на вида. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В границите на потенциалните въздействия не попадат потенциални убежища на вида. Видът е нечувствителен към човешко присъствие и в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). Реализацията на ИП не предполага такава.

Отрицателно въздействие няма да има (степен 0).

Смъртност.

На територията на находището „Инджова върба - 3” липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Обща оценка -не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Остроух нощник (*Myotis blythii*)

Биологични особености:

В България се счита като обикновен и често срещан вид. Известен е от около 130 находища на територията на цялата страна, без най-високите части на планините. Повечето находища са между 100 и 800 m н.в. Среща се в почти всички карстови и скалисти райони в страната. Видът е с азиатски произход и еволюционно е свързан със засушливи, топли и открити местообитания. Целогодишно обитава подземни убежища – карстови, вулкански и морски пещери и минни галерии, и само рядко единични прилепи са намирани в постройки. В много от случаите и през зимата, и през лятото обитава едни и същи убежища с вида-двойник *Myotis myotis*. Максимумът на ражданията е през периода 20 май - 10 юни. Данни за хранителната биология на вида у нас засега не са публикувани. В Швейцария е установено, че над 60% от храната му се състои от едри дългопипалести скакалци (сем.

Tettigoniidae), които лови в открити райони, пасища и често в прясно окосени ливади. У нас извършва редовни сезонни миграции между зимните и летни убежища в рамките на 50 до 80 km. Зимуването у нас започва в края на ноември и продължава до към средата на март. През този период е установен в много пещери. Миграцията към местата за размножаване вероятно става след 10-20 април (МОСВ 2013).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като наличен вид с численост 51-100 индивида.

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната не са установени зимуващи индивиди, а в 2 летни находища са установени 36 екземпляра. Площта на потенциалните подходящи ловни местообитания по дедуктивен модел е 145.8 ha (3.9% от площта на защитената зона). Съгласно изготвения модел площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 145.8 ha (3.9% от площта на защитената зона).

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение.

Предвидената за реализирането на ИП територия е разположена извън границите на защитената зона и пригодни за вида местообитания. На територията на находището „Инджова върба - 3“ липсват потенциални убежища (пещери, минни галерии и постройките).

Оценка на въздействията от реализирането на ИП

Пряко унищожаване на местообитания

ИП ще се реализира на площ, разположена, извън границите на защитената зона и не засяга пряко местообитания на вида, предмет на опазване в нея. Най-близкото установено находище е разположено на повече от 20 км на север. Увреждане на потенциални местообитания на остроухия нощник (*Myotis blythii*) в защитената зона няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП не засяга пряко потенциални ловни и с най-добро качество местообитания, които се опазват в защитената зона и убежища на вида. Фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Характерът на ИП не предполага бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина, и високата мобилност на вида. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В границите на потенциалните въздействия не попадат потенциални убежища на вида. Видът е нечувствителен към човешко присъствие и в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). Реализацията на ИП не предполага такова. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

На територията на находището „Инджова върба - 3” няма подходящи убежища за вида. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателни въздействия няма да има (степен 0).

Обща оценка–не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Таблична оценка с типове отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията			
				Намаляване площта на местообитанията	Фрагментация на популацията	Унищожаване на убежища	Смъртност на индивиди
Голям подкованос (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)	11-50i	Без промяна	подземни убежища постройки	не	не	не	не
Малък подкованос (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	6-10i	Без промяна	подземни убежища постройки	не	не	не	не
Голям нощник (<i>Myotis myotis</i>)	11-50i	Без промяна	подземни убежища постройки	не	не	не	не
Остроух нощник (<i>Myotis blythii</i>)	51-100i	Без промяна	подземни убежища постройки	не	не	не	не

Влечуги и земноводни:

Пъстър смок (*Elaphe sauromates*)

Биологични особености:

Обитава открити терени със степна растителност, разредени широколистни гори и храсталаци. Среща се в равнините и ниските части на планините в Южна България източно от Пазарджик, Дунавската равнина, източните части на Предбалкана, Добруджа и Черноморието. Не се заселва в обработваеми площи, макар да навлиза в тях за хранене.

През пролетта и есента е активен и през деня, но през горещите летни дни през деня се крие в дупки на гризачи, хралупи и под камъните. В храната му преобладават гризачи, птици и яйцата им, и по-рядко гущери.

Заплахи за вида са:

Опожаряването през лятото на открити площи с високи сухи треви за поникване на нова трева за паша на домашните животни след първите дъждове.

Горски пожари, възникнали поради небрежност или в резултат на разпространение на огъня при погрешната практика на изгаряне на стърнищата през лятото.

Превръщане на необработваемите земи в обработваеми.

Интензификация на селското стопанство.

Използване на отровни примамки за борба с гризачите.

Урбанизиране на големи площи от местообитанията му.

Прегазването му от автомобили по пътищата и др.

Пряко унищожаване от хора поради страх и ниска екологична култура.

Тъй като при змиите липсват външни слухови органи, не е чувствителен към шумови

въздействия.

Конкуренти му са хищни птици и хищниците (лисици, чакали, порове, невестулки), хранещи се с дребни бозайници.

Видът е активен сутрин рано и привечер поради което директните срещи с хора обикновено са редки. При долавяне на вибрации по земната повърхност от движението на по-големи обекти се отдалечава и укрива в обратна на източника им посока.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона видът е отбелязан като наличен без достатъчно достоверни данни (категория DD). При полевите изследвания в изпълнение на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) видът не е установен и няма налични данни за намирането му в зоната през последните 6 години. Чрез моделиране посредством софтуерът MaxEnt е установена обща площ на общото ефективно заето местообитание на вида в 33 „Река Стряма“ 1682,27 ha, което се разпределя по следния начин.

Отсъствие: 2008,62 ha (54,42% от цялата територия на зоната);

Слабо пригодни: 452,64 ha (12,26%);

Пригодни: 883,68 ha (23,94%);

Оптимални: 345,95 ha (9,37%).

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение:

Предвидената за реализирането на ИП територия е разположена извън границите на защитената зона и пригодни за вида местообитания.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

ИП ще се реализира на площ, разположена извън границите на защитената зона и не засяга пряко местообитания на вида, предмет на опазване в нея. Увреждане на потенциални местообитания на пъстрия смок (*Elaphe sauromates*) в защитената зона няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП не засяга пряко потенциални местообитания на вида, които се опазват в защитената зона. Фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Фрагментация на местообитания

С реализирането на ИП не се засягат части от територия с пригодни за вида местообитания и такива в които видът не е установен. Фрагментацията няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Местообитанията на пъстрия смок (*Elaphe sauromates*) в защитената зона и извън границите са свързани. Предвидената за реализирането на ИП площ не е част от територия с биокоридорни функции, поради което отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

Тъй като змиите са с примитивна нервна система и при тях липсват външни слухови органи, видът е слабо чувствителен към възможните постоянни източници на безпокойство

като шум, вибрации и светлина. Отрицателни въздействия не се очакват. (степен 0).

Смъртност.

Поради ниското демографско обилие не се очаква навлизане на отделни индивиди по време на разкриването и експлоатацията на находището, като очакваната смъртност ще бъде в границите на естествената. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Таблична оценка с типове отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Вид на въздействията		
			Намаляване площта на местообитанията	Фрагментация на популацията	Смъртност на индивиди
Пъстър смок (<i>Elaphe sauromates</i>)	наличен	Без промяна	не	не	не

Обща оценка – не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Сухоземни костенурки (*Testudines*):

Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*)

Биологични особености:

Видът е разпространен в голяма част от територията на страната, като изключение правят високите полета в Западна България. Много по-рядък е от другия вид сухоземна костенурка в най-североизточните части на България. В днешно време почти не се среща в Тракийската низина, а в планините е установен до 1450 м н.в. Предпочита хълмисти райони с разрежена храстова и тревиста растителност и разреждени широколистни гори. Най-висока е плътността на вида в нископланинския пояс с разреждени храсти и широколистни гори в Южна България. Среща се и по крайбрежните дюни в съседство с и в широколистни горски масиви. Дневен вид, като активността е най-голяма през пролетта и есента. По време на летните горещини мигрира към по-сенчести и влажни места – дерета, водоеми и т.н., и има сутрешен и следобеден пик на активност (Бисерков 2007). Храната съдържа предимно растителни компоненти, като в тях често попадат и дребни безгръбначни. Женските снасят от 2 до 3 пъти най-често между 4 и 5 (не рядко и по 8 и повече) яйца. Инкубацията продължава от 55 до 80 дни. При зазимяване се заравя в почвата.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включена като много рядък вид (V), установен в 2 находища. При полевите изследвания в изпълнение на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) са установени 9 екземпляра, от които 2 мъжки, 6 женски и 1 полово незрял. Чрез моделиране посредством софтуерът MaxEnt са установени 2081,07 ha потенциални за шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*) местообитания. Разпределението им в защитената зона е по следния начин:

Отсъствие (клас 0): 1609,82 ha (43,62% от цялата територия на зоната);

Слабо пригодни (клас 1): 1987,95 ha (53,86%);

Пригодни (клас 2): 61,99 ha (1,68%);

Оптимални(клас 3): 31,13 ha (0,84%).

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Предвидената за реализирането на ИП територия е разположена извън границите на защитената зона и пригодни за вида местообитания. Установените находища са в землището на с. Михилци на повече от 25км на север от находище „Инджова върба - 3”.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП

Пряко унищожаване на местообитания

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Тъй като сухоземните костенурки са с примитивна нервна система, видът е слабо чувствителен към възможните постоянни източници на безпокойство като шум, вибрации и светлина. Въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Смъртност няма да има (степен 0).

Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Обща оценка – не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)

Биологични особености:

Видът е разпространен в голяма част от територията на страната, с изключение на високите полета в Западна България. Отсъства в най-северозападните части. В днешно време почти не се среща в Тракийската низина, а в планините е установена до 1300 м н.в. Предпочита откритите места с разредена храстова и тревиста растителност и разредени широколистни гори. Среща се и по крайбрежните дюни в съседство с широколистни горски масиви. Дневен вид, като активността е най-голяма през пролетта. По време на летните горещини мигрира към по-сенчести и влажни места – дерета, водоеми и т.н. (Бисерков 2007). Храната съдържа предимно растителни компоненти, като в тях често попадат и дребни безгръбначни. Женските снасят от 1 до 4 пъти, най-често между 3 и 7 яйца. Инкубацията продължава от 70-100 дни. При зимяване се заравя в почвата (Бисерков 2007).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включена като много рядък вид (V), установен в 1 находище. При полевите изследвания в изпълнение на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в трансекти с обща дължина 82524м е установен само 1 мъжки индивид. Чрез

**ДОКЛАД за ОСВ на инвестиционно предложение
„Добив и преработка на подземни богатства – строителни материали от находище“ ИНДЖОВА
ВЪРБА-3“ в землището на село Дълго поле, Община Калояново, Област Пловдив”**

моделиране посредством софтуерът MaxEnt са определени 788,43 ha пригодни за нея местообитания. Разпределението на площта на съответните категории на пригодност е както следва:

Отсъствие (клас 0): 2902,46 ha (78,64% от цялата територия на зоната);

Слабо пригодни (клас 1): 786,74 ha (21,32%);

Пригодни (клас 2): 1,69 ha (0,05%);

Оптимални(клас 3): 0,00 ha (0,00%).

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение:

Предвидената за реализирането на ИП територия е разположена извън границите на защитената зона и пригодни за вида местообитания. Установените находища са в землището на с. Михилци, на повече от 25км на север от находище „Инджова върба - 3”.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП

Пряко унищожаване на местообитания

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Тъй като сухоземните костенурки са с примитивна нервна система, видът е слабо чувствителен към възможните постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. Въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Смъртност няма да има (степен 0).

Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Обща оценка – не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Таблична оценка с типове отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията			
				Намаляване площта на местообитанията	Фрагментация на популацията	Пожари	Пряко унищожаване
Шипобедрена костенурка (<i>Testudo graeca</i>)	налична	Без промени	храсталаци гори сухи тревни площи	не	0	0	0
Шипоопашата костенурка (<i>Testudo hermanni</i>)	налична	Без промени	храсталаци гори сухи тревни площи	не	0	0	0

Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*)

Биологични особености:

Среща се в реките и стоящите водоеми в цялата страна. В планините е установена до 1100 m н.в. (Лозенска планина). Обитава блата, мочури, язовири, напоителни канали, езера в пясъчни кариери, разливи, средните и долните течения на реките. Среща се и в полусолени, бракични водоеми покрай морския бряг. Особено висока е числеността в рибарници и микроязовири, обрасли с папур, тръстика и дзука. Дневен вид, но активността му често продължава и след здрачаване, особено при пълнолуние. Почти цялото време прекарва във водата или като се пече на слънце на брега, или върху паднали във водата дървета, купчини от мъртва водна растителност и отделни камъни (Бисерков 2007). Не е така тясно привързана към водата като каспийската блатна костенурка и може да се отдалечава от нея на големи разстояния. В годината може да даде до 2 люпила с най-често 4 - 10 яйца. Презимуването става в повечето случаи на дъното на водоемите и по-рядко на сушата. Храната се състои от водни насекоми, ракообразни и молюски, както и риба. В по-редки случаи не се отказва и от мърша. Рядко храната съдържа и растителни компоненти (Stojanov et al. 2011).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включена като рядък вид (R), установена в 5 находища (в северната част на защитената зона и в южната, южно от с. Динк). Обитава водни басейни със стоящи или слабо проточни води.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 3: Картиране и определяне природозащитното състояние на земноводни и влечуги” в рамките на полевите проучвания в зоната са установени 9 екземпляра, от които 1 мъжки. Средната стойност на обилието на вида е 0,12 екз. на 1000 м ($A_b = 0,12 \pm 0,04$). Минималният отчетен брой на костенурките е 0,08 екз. на 1000 м, а максималният – 0,19 екз. на 1000 м. Чрез моделиране с използване на софтуерът MaxEnt е определена площта на потенциалните ѝ местообитания в зоната която е 2532 ha. Разпределението по класове на пригодност е следното:

Отсъствие (клас 0): 1158,42 ha (31,39% от цялата територия на зоната);

Слабо пригодни (клас 1): 1197,94 ha (32,46%);

Пригодни (клас 2): 789,68 ha (21,40%);

Оптимални(клас 3): 544,85 ha (14,76%).

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение.

Територията на която ще се изготвя реализира ИП е разположена извън границите на защитената зона и местообитанията, определени като пригодни за обикновената блатна костенурка. Най-близките участъци от р. Стряма, в които е установена, са в землището на с. Михилци и с. Динк, разположени покрай бреговете на р. Стряма на около 5км южно и на 25 км северно от находището „Инджова върба - 3”.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Предвидената за реализирането на ИП територия е разположена извън границите на

защитената зона и пригодни за вида местобитания, но е в съседство с определени такива. След изземване на полезното изкопаемо, площта ще се превърне в безотточно водно тяло, в което е възможно заселване на придошли от други части на защитената зона индивиди, поради което на практика унищожаване на местообитания на обикновената блатна костенурка няма да има. Въздействия, изразяващи се в отнемане на площи от местообитанията, няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания

С реализирането на ИП местообитанията на вида ще се запазят. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Местообитанията на обикновената блатна костенурка в защитената зона и извън границите ѝ са свързани. С реализирането на ИП местообитанията на вида ще се запазят, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Тъй като водните костенурки са с примитивна нервна система, видът е слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. Въздействия не очакват (степен 0).

Смъртност.

Реализирането на ИП не е свързано с пресушаване или замърсяване на водни тела и не представлява заплаха за местообитанията на обикновената блатна костенурка. Инвестиционното предложение ще се реализира на територия, която е част от пригодни обитания в която видът отсъства. Смъртност на индивиди, която да предизвика спад в числеността на популацията на вида, не се очаква. Въздействия не се очакват (степен 0).

Таблична оценка с типове отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията	
				Пресушаване на водоеми	Замърсяване на водоеми
Обикновена блатна костенурка (<i>Emis orbikularis</i>)	рядка R в 5 находища	Без промени	водни площи с бавнотечащи и застояли води	0	0

Обща оценка – не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Въздействия върху земноводните;

Предмет на опазване в защитената зона са 4 вида земноводни. Реализирането на ИП не е свързано със заустване на непречистени производствени и битовофекални води, замърсяване на водоприемници, пресушаване или унищожаване на съществуващи водни обекти, служещи за размножаване и местообитания на възрастните или във ларвен стадий. Въздействията върху всеки един вид от земноводните ще бъдат следните:

Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*)

Биологични особености:

В България е разпространена в ниските части на страната до около 250 m н.в., в Дунавската равнина, Тракийската низина, Северното Черноморие и отделни находища по Южното Черноморие. Обитава естествени и изкуствени езера, реки, потоци, канали, временни локви и наводнени коловози. Предпочита водоеми с обилна растителност. Бумката е активна денем и привечер, но в брачния период и през голямата част от нощта. Храни се с насекоми, червеи, охлюви и други безгръбначни животни. Размножителният ѝ период обикновено е през втората половина на април и май. Женската снася от 80 до 300 яйца. Те се прикрепят към водни растения или към субстрата поединично или на малки групи. Хибернацията е от ноември до март-април.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона видът е включен като наличен без достатъчно достоверни данни (категория DD). При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 3: Картиране и определяне природозащитното състояние на земноводни и влечуги” в рамките на полевите проучвания в зоната е установен 1 индивид. Чрез индуктивно моделиране е определена площ на потенциалните ѝ местообитания в зоната в размер на 588,18 ha. Разпределението на площта на съответните категории на пригодност е както следва:

Отсъствие (клас 0): 3102,71 ha (84,06% от цялата територия на зоната);

Слабо пригодни (клас 1): 570,07 ha (15,45%);

Пригодни (клас 2): 18,11 ha (0,49%).

Оптимални(клас 3): 0,00 ha (0,00%).

Установеното находище е южно от с. Динк, повече от 5км на юг от находището „Инджова Върба -3“.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение.

Територията, на която ще се реализира ИП е разположена извън границите на защитената зона и местообитанията, определени като пригодни за червенокоремната бумка (*Bombina bombina*). Най-близкият участък от р. Стряма, в който е установена, е южно от с. Динк, на около повече от 5км южно от находището „Инджова върба - 3”.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП

Пряко унищожаване на местообитания

Предвидената за реализирането на ИП територия е разположена извън границите на защитената зона и пригодни за вида местообитания, но е в съседство с определени такива. След изземване на полезното изкопаемо, площта ще се превърне в безотточно водно тяло, в което е възможно заселване на придошли от други части на защитената зона индивиди, поради което на практика унищожаване на местообитания на червенокоремната бумка (*Bombina bombina*) няма да има. Отрицателни въздействия, изразяващи се в отнемане на площи от местообитанията на вида, няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания

С реализирането на ИП местообитанията на вида ще се запазят. Фрагментация няма

да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

С реализирането на ИП местообитанията на вида ще се запазят, включително такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Тъй като земноводните са с примитивна нервна система видът е слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

Реализирането на ИП не е свързано с пресушаване или замърсяване на водни тела и не представлява заплаха за местообитанията на червенокоремната бумка. Инвестиционното предложение ще се реализира на територия, която е част от обработваемите земи, които са неподходящи за вида. Смъртност на индивиди, която да предизвика спад в числеността на популацията на вида, не се очаква (степен 0).

Таблична оценка с типове отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията	
				Пресушаване на водоеми	Замърсяване на водоеми
Червенокоремна бумка (<i>Bombina bombina</i>)	установена в 1 находище	Без промени	водни площи с бавнотечащи и застояли води	0	0

Обща оценка– не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*)

Биологични особености;

Среща се в нискохълмистите и планински райони на България. Отсъства от обширни райони в източните части на страната. Обитава потоци, реки, канали, езера, язовири, блата, временни изкопи, наводнени коловози по черни пътища, локви и др. Среща се от около 50 м до около 2100 м надм. в. (на Стара планина).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включена като рядък вид (V), установена в 3 находища. При полевите изследвания в изпълнение на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) са установени 21 екземпляра, от които 18 възрастни и 3 яйца. Чрез моделиране посредством софтуерът MaxEnt са определени 2480,23 ha потенциални за нея местообитания. Разпределението на площта на съответните категории на пригодност е както следва:

Отсъствие (клас 0): 1210,66 ha (32,80% от цялата територия на зоната);

Слабо пригодни (клас 1): 1230,14 ha (33,33%);

Пригодни (клас 2): 745,15 ha (20,19%);

Оптимални(клас 3): 504,93 ha (13,68%)

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Територията, на която ще се реализира ИП е разположена извън границите на защитената зона и местообитанията, определени като пригодни за жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*). Находищата, в които е установена са в северната част на защитената зона, на повече от 50 км на север от находището „Инджова върба - 3”.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Предвидената за реализирането на ИП територия е разположена извън границите на защитената зона и пригодни за вида местообитания, но е в съседство с определени такива. След изземване на полезното изкопаемо, площта ще се превърне в безотточно водно тяло, в което е възможно заселване на придошли от други части на защитената зона индивиди, поради което на практика унищожаване на местообитания на жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*) няма да има. Отрицателни въздействия, изразяващи се в отнемане на площи от местообитанията на вида няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Тъй като земноводните са с примитивна нервна система, видът е слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Смъртността сред вида ще бъде в границите на естествената. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Обща оценка – не се очакват отрицателни въздействия (степен 0).

Таблична оценка с типове отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията	
				Пресушаване на водоеми	Замърсяване на водоеми
Жълтокоремна бумка (<i>Bombina variegata</i>)	установена в 3 находища	Без промени	водни площи с бавнотечащи и застояли води	0	0

Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*)

Биологични особености:

Среща се почти в цялата страна до около 1500m н.в. Отсъства около р. Дунав и

долните течения на дунавските притоци, не е доказан за Северозападна България. Обитава разнообразни водоеми със застояла вода – от големи блата и езера до малки локви, кладенци и др., като правило избягва проточни водоеми (реки, потоци и др.). Сухоземната фаза обитава крайнини на гори и храсталаци в близост до водоемите за размножаване (до около 300m от тях в зависимост от влажността на субстрата). Храни се с различни водни и сухоземни безгръбначни животни. Извършва сезонни миграции, свързани с размножаването и зимуването. Размножителният период започва веднага след стопяването на снега и продължава до средата или края на пролетта. Оплождането става във водата и се предшества от специфични брачни игри. Женската снася яйца, които залепва поединично по подводните растения. От яйцата се излюпват ларви, които до края на лятото метаморфозират и напускат водоемите. Голяма част от възрастните екземпляри напускат водоемите още през втората половина пролетта, но някои остават във водата до средата или до края на лятото. Зимува във водата, по-рядко на сушата (предимно младите).

Заплахите за вида са предимно от антропогенен произход, тъй като в случай на естествено пресъхване по време на сушавия период и с пресъхването на водоемите, възрастните индивиди се заравят дълбоко в грунта или се оттеглят по течението на водните тела, които обитават.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като рядък вид (V), установен в 1 находище. При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 3: Картиране и определяне природозащитното състояние на земноводни и влечуги” в рамките на полевите проучвания в зоната не е установен. Чрез индуктивно моделиране е определена площ на потенциалните му местообитания 2742,38 ha. Разпределението им по класове на пригодност е следното.

Отсъствие (клас 0): 948,51 ha (25,70% от цялата територия на зоната);

Слабо пригодни (клас 1): 1877,78 ha (50,88%);

Пригодни (клас 2): 818,34 ha (22,17%);

Оптимални (клас 3): 46,25 ha (1,25%).

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Територията, на която ще се реализира ИП, е разположена извън границите на защитената зона и местообитанията, определени като пригодни за големия гребенест тритон (*Triturus karelinii*).

Оценка на въздействията от реализирането на ИП

Пряко унищожаване на местообитания

Предвидената за реализирането на ИП територия е разположена извън границите на защитената зона и пригодни за вида местообитания, но е в съседство с определени такива. След изземване на полезното изкопаемо, площта ще се превърне в безотточно водно тяло, в което е възможно заселване на придошли от други части на защитената зона индивиди поради което на практика унищожаване на местообитания на големия гребенест тритон (*Triturus karelinii*) няма да има. Отрицателни въздействия, изразяващи се в отнемане на

площи от местообитанията на вида няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

С реализирането на ИП не се засягат пряко пригодни за вида местообитания. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Местообитанията на големия гребенест тритон (*Triturus karelinii*) в защитената зона и извън границите са свързани. С реализирането на ИП не се засягат пряко пригодни за вида местообитания, включително такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Таблична оценка с типове отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ОУП	Местообитание на вида	Вид на въздействията	
				Пресушава не на водоеми	Замърсяване на водоеми
Голям гребенест тритон (<i>Triturus karelinii</i>)	Вустановен в 1 находище	Без промени	водни площи с бавнотечащи и застояли води	0	0

Обща оценка– не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Въздействия върху рибите (*Pisces*);

Съгласно Заповедта, с която е обявена защитената зона, предмет на опазване в нея са 3 вида риби, за които потенциални местообитания са р. Стряма и притоците ѝ. С реализирането на ИП не се предвиждат дейности в коритото на р. Стряма, водоползване от нея и заустване на води. С реализирането на ИП се предвижда запазване на широка ивица между кариерното поле и р. Стряма, в която дейности не се предвиждат.

Реализирането на ИП не е свързано с пресушаването или замърсяването на водните обекти в защитената зона, така че целият клас риби не е застрашен от реализирането му. Тъй като не се предвиждат никакви дейности в местообитанията на целевите за опазване в защитената зона риби, смъртност сред тях не е възможна. Реализирането на ИП ще бъде без въздействия върху представителите на рибите (степен 0).

Обща оценка– не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Безгръбначни (*Invertebrata*);

Членестоноги;

1093 Ручеен рак (*Austropotamobius torrentium*)

Биологични особености:

Сравнително широко разпространен вид предимно в Югозападна България, Западни Родопи, Западна Стара планина, Централен Балкан и Средна гора. Среща се в по-малките планински реки и потоци, както и в горните и средните течения на по-големи реки. Предпочита участъци с каменисто дъно и удобни места за укрития по бреговете (коренища

на крайбрежна дървесна растителност). Силно оксибионтен вид, който не понася ниско кислородно съдържание, замърсяване и високи температури. Олигосапробен вид. Установяван е от 180 до 1600-1700 м.н.в., като преобладава в зоната между 400 и 900 м.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона видът е включен като разпространен (С) с численост 15992 индивида. При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” (МОСВ, 2013) са установени 4 находища в северната част на защитена зона. В 9 трансекта от по 100 м² са установени общо 37 екземпляра (35 живи и 2 мъртви) от целевия вид. Средната стойност на обилието на вида в зоната е 0,04 екз./м² ($Ab = 0,04 \pm 0,14$), която е приета за референтна. Общата площ на потенциалните в резултат на моделиране местообитания е 39,98 ha, а площта на ефективно заетите местообитания от вида, в които той е намерен през периода на изследването е 25,35 ha.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Територията, на която ще се реализира ИП е разположена извън границите на защитената зона и пригодни за ручейния рак местообитания, които са в разположените на север от с. Дълго поле с каменисто дъно участъци от реката.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП

Пряко унищожаване на местообитания

Предвидената за реализирането на ИП територия е разположена извън границите на защитената зона и пригодни за вида местообитания, но е в съседство с определени такива. След изземване на полезното изкопаемо, площта ще се превърне в безотточно водно тяло, в което е възможно заселване на придошли от други части на защитената зона индивиди, поради което на практика унищожаване на местообитания на ручейния рак няма да има. Отрицателни въздействия, изразяващи се в отнемане на площи от местообитанията на вида няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания

С реализирането на ИП не се предвиждат инфраструктурни проекти и изграждане на хидротехнически съоръжения, водещи до фрагментация на местообитанията. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0)

Увреждане на местообитания

Реализирането на ИП не е свързано с пресушаване или замърсяване на водни тела и директно заустване на непречистени води в местообитанията на вида. В проекта за ОУП не се предвижда заустване на отпадни води без пречистване. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0)

Бариерен ефект;

Не се предвижда изграждане на хидротехнически съоръжения, прекъсващи коридорите за разпространение на вида. Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Обща оценка– не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*)

Биологични особености:

Разпространен в Европа и Азия рядък вид. Имагото се среща по стволите на стари и дебели дъбови (по-рядко други) дървета, където се храни със сокове, изтичащи от наранени участъци. Лети денем с тромав и шумен полет. Женската снася яйцата си в стари пънове, а новоизлюпената ларва се храни с гниеща дървесина. Цикълът на развитие на ларвата е дълъг и продължава около 5 години. В края му ларвата какавидира, а имагото се появява в началото на юли. Обитава старите, дъбови или смесени, широколистни гори. Може да бъде видян и в градските паркове и градини.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона видът е включен като рядък (R) без данни за числеността на популацията му.

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” видът е установен в 1 геореферирано находище. На база експертна оценка е определена обща площ на подходящите местообитания 181.12 ha и обща площ на потенциалните местообитания 992.80 ha, които са приети за референтни.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Територията, на която ще се реализира ИП е разположена извън границите на защитената зона и пригодни за бръмбара рогач местообитания, които са в южната част на защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП

Пряко унищожаване на местообитания

Предвидената за реализирането на ИП територия е разположена извън границите на защитената зона и пригодни за вида местообитания и отдалечена на повече от 10км от най-близките подходящи такива. Терените, на които ще се реализира ИП и съседните на тях са обработваеми земи, в които се използват растителнозащитни препарати, неподходящи за вида. Отрицателни въздействия, изразяващи се в отнемане на площи от местообитанията на вида няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания

С реализирането на ИП няма да бъдат засегнати части от потенциалните за вида местообитания. Фрагментацията им няма да бъде предизвикана. Отрицателни въздействия, поради фрагментация на местообитанията на вида няма да има (степен 0)

Барьерен ефект

В защитената зона видът се разпространява пасивно посредством пренос на дървесина, тъй като имагото е с кратък живот и не се отдалечава на големи разстояния от мястото на метаморфозата, а ларвите не напускат дървесината, в която се развиват до метаморфозата им в имаго. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0)

Смъртност

ИП не засяга части от потенциалните местообитания на вида. Очакваната по време на строителството и експлоатацията смъртност в защитената зона ще бъде в границите на естествената. Видът е част от хранителните вериги на влечуги, птици и бозайници, поради

което генетично са възникнали компенсаторни механизми, гарантиращи оцеляването му.
Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0)

Обща оценка– не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Ценагрион (Ручейно пъстриче) (*Coenagrion ornatum*);

Биологични особености:

Ларвата му обитава водоеми със слаба проточност, които могат да бъдат и много плитки с дълбочина на водата около 20см, обрасли с влаголюбива растителност; добре осветени; обикновено не по-широки от 2 m и не по-дълбоки от 1 m. Предпочита изворни води с тънък воден слой и малки потоци и канавки с органична кал и гъста хигрофилна тревиста растителност. В повечето случаи речното корито е с органична тиня и детрит и умерено гъста тревна растителност. Новоизлюпени екземпляри са откривани непосредствено до водата, накацали по растителността в изцяло осветени участъци. Струпване от полово зрели мъжки индивиди е наблюдавано в сенчест участък сред околните дървета, разположен на около 300 метра от близкото подходящо за развитие на ларвите им място. Възможно е такива участъци да се използват за ношуване от имагото.

Имагото е с кратък жизнен цикъл- от април до края на август. Наблюдава се от април до края на август, предимно през пролетта, като след месеците май и юни се наблюдават само отделни екземпляри (Маринов). Видът е застрашен както от употребата на инсектициди, така и от унищожаване на местообитанията за размножение и развитие на ларвите му - малки водоеми.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като рядък вид (R), установен в 2 находища. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” са установени 2 екземпляра от 1 трансект с дължина 43,1 км. Общата площ на потенциалните местообитания е 1518,47 ha по данни от крайната карта на разпространение на вида за зоната (41,14 % от общата площ на зоната). Стойността е приета за референтна.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Територията, на която ще се реализира ИП е разположена извън границите на защитената зона и пригодни за ручейното пъстриче местообитания, които са в северната ѝ част.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП

Пряко унищожаване на местообитания

Предвидената за реализирането на ИП територия е разположена извън границите на защитената зона и пригодни за вида местообитания и отдалечена на повече от 10км от най-близките подходящи такива. Терените, на които ще се реализира ИП и съседните на тях са обработваеми земи, в които се използват растителнозащитни препарати, неподходящи за вида. Отрицателни въздействия, изразяващи се в отнемане на площи от местообитанията на вида няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания

С реализирането на ИП няма да бъдат засегнати части от потенциалните за вида местообитания. Фрагментацията им няма да бъде предизвикана Отрицателни въздействия, поради фрагментация на местообитанията на вида няма да има (степен 0)

Барьерен ефект

Ларвата се разпространява пасивно от водните течения, а имагото е с кратък живот и не се отдалечава от водоема в който снася яйцата. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0)

Смъртност

Видът е част от хранителните вериги на влечуги, птици и бозайници, поради което генетично са възникнали компенсаторни механизми, гарантиращи оцеляването му. Смъртност водеща до промяна на числеността е възможна само при пресушаване и замърсяване на водоеми, в които се развива ларвата. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0)

Обща оценка– не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Мекотели (*Mollusca*)

Бисерна мида (*Unio crassus*)

Биологични особености:

Представител на клас миди (*Bivalvia*), обитаващ дълбоки течащи водоеми с пясъчно дъно. Обитава предимно долните течения на реките и някои почти стагнантни водоеми. Ендобиосен филтратор, псамо-пело-аргиофил (предпочита участъци с пясъкливо-тинесто-глинест характер на дъното). Обикновено индивидите са разделнополови (в реките и големите езера) но популациите изолирани в стари речни мъртвици и др. по-малки стагнантни водоеми са съставени от хермафродитни форми. Полова зрялост мидите достигат след третата година. По хрилете им се развиват до 130000 яйца. Развитието протича с метаморфоза - паразитна ларва глохидиум, която се прикрепя към различни видове риби. У нас яйцата се оплождат от края на април до юни, а узряването на глохидиите в мидите и изхвърлянето им във водата продължава до август. Престояването на яйцата и глохидиите в хрилете на мидата продължава от 20 до 40 дни (Зингстра и кол. 2009).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включена като рядък вид (R) установен в 1 находище. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” по време на теренните изследвания видът не е установен. В изследваните 10 трансекта от по 100 м² не са установени никакви екземпляри от целевия вид. Средната стойност на обилието на вида в зоната е 0,0 екз./м² (Ab = 0,0). Въпреки че видът не е установен, при теренните изследвания в защитената зона е определена доста голяма площ с потенциални местообитания (193,18 ha)

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение.

Територията, на която ще се изготвя реализира ИП е разположена извън границите

на защитената зона и пригодни за бисерната мида местообитания, които са в северната ѝ част.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Предвидената за реализирането на ИП територия е разположена извън границите на защитената зона и пригодни за вида местообитания. Терените, на които ще се реализира ИП и съседните на тях са обработваеми земи в които са неподходящи за вида. Отрицателни въздействия, изразяващи се в отнемане на площи от местообитанията на вида няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Реализирането на ИП не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Реализирането на ИП не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Смъртност.

Реализирането на ИП не засяга пряко местообитания на вида. Смъртност няма да има (степен 0).

Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ОУП	Местообитание на вида	Вид на въздействията		
				Замърсяване на местообитания	Пресушаване	Използване на пестициди
Бисерна мида (<i>Unio crassus</i>)	Рядък	Без промени	Водни обекти	0	0	0

Обща оценка на въздействията – не се очакват (степен 0)

5.2. Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху целостта на ЗЗ BG0000429 „Река Стряма“ с оглед на нейната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.) както по време на реализацията, така и при експлоатацията на инвестиционното предложение;

Реализирането на ИП не е свързано с отделяне на емисии, генерирани отпадъци и други физични фактори, които пряко или косвено биха увредили компонентите на околната среда или оказали негативно въздействие върху типовете природни местообитания и видовете, предмет на опазване в BG0000429 „Река Стряма“.

Реализирането на ИП не засяга водоеми, мочурища, находища на специфични растителни и животински видове, както и защитени територии по ЗЗТ, представляващи ключови елементи в нея.

Възможно е краткосрочно обезпокояване на някои широко разпространени животински видове, но трайно прогонване не се очаква.

Загуба на местообитания (по време на разкриването/по време на експлоатацията)

С реализирането на ИП няма да бъде отнета площ от нито едно от представените в защитената зона природни местообитания и те ще се запазят в сегашния си състав.

ИП е разположено извън границите на защитената зона и границите на пригодните за животинските видове, предмет на опазване в нея местообитания. Поради разположение на установените находища на животинските видове, които се опазват в защитената зона на разстояние значително по-голямо от обхвата на възможните въздействия, ефективно заетите от тях местообитания ще се запазят ненарушени и в случай на аварии, кумулация с въздействията от други реализирани ИП, проекти и програми.

Обезпокояване на видове (по време на реализирането на ИП)

Възможно е краткосрочно обезпокояване на някои по-разпространени животински видове в района на находище „Инджова върба -3“, без трайното им прогонване от заеманите от тях територии. Това ще се дължи на шума на машините (багер, булдозер и автосамосвали в работните дни от седмицата), но ще бъде с кратковременен ефект, без да се прогонват видове от заеманите от тях територии. Находищата на всички видове от бозайниците, които се опазват в защитената зона са разположени на разстояния значително по-големи от обхвата на възможните въздействия, включително и шумови и за тях ще бъдат недоволими. От тях само европейският лалугер е активен през деня в топлите месеци от годината, а останалите са активни през нощта, когато няма да се работи, а през деня са укрити в намиращи се извън обхвата на въздействията, които са заплаха за тях убежища. Представителите на влечугите, земноводните и безгръбначните са със слабо развита нервна система, а представителите на змиите и със закърнели слухови органи, поради което са нечувствителни към подобни въздействия. ИП ще се реализира на територия, разположена извън границите на защитената зона и ефективно заети от животинските видове, които се опазват в нея местообитания и безпокойството им не се очаква.

Въздействие върху качеството на: води, атмосферен въздух и генериране на шум, вибрации, отпадъци.

Реализирането на ИП не е свързано със създаването на източници на вредни емисии. ИП ще се реализира на запад от р. Стряма и реализирането му не е свързано с корекция на реки, дерета и дейности, водещи до промяна на хидрологичния им режим.

Шумовото натоварване по време на експлоатацията ще бъде с малък обхват, без да доведе до трайно прогонване на видовете, които са предмет на опазване в защитената зона от заеманите от тях територии. Шумовите въздействия ще бъдат аналогични на въздействията от машините в селското и горско стопанство и преминаващите по пресичащите община Калояново пътища, автомобили.

Реализирането на ИП не е свързано с генериране на опасни отпадъци.

Фрагментация

ИП ще се реализира на територия, разположена извън границите на защитената зона и границите на пригодните за животинските видове, предмет на опазване в нея местообитания и фрагментацията им няма да бъде предизвикана.

Унищожаване на екотони:

С реализирането на ИП ивицата от дървесна растителност покрай бреговете на р. Стряма изцяло ще се запази, поради което екотонът обработваеми земи- водни течения, който е в границите на защитената зона, изцяло ще остане ненарушен.

Кумулативен ефект от въздействията;

Общо на територията на 33 BG0000429 „Река Стряма” са заявени 39 инвестиционни предложения и ПУП-ПРЗ, в резултат на реализирането на които ще бъде застроена или дълготрайно увредена част от защитената зона. От тях по данни от АГКК заявеното през 2018г ИП в землището на с. Трилистник, община Марица за изграждане на кравеферма в ПИ 73122.17.14 с площ 96.911 дка все още не е реализирано и имотът е с НТП пасище. Тъй като са изминали повече от 5 години от иницирирането му, решението на РИОСВ Пловдив е изгубило правното си действие. В случай на прилагане на най-тежкия сценарий при реализиране на всички ИП/ПУП-ПРЗ, които не са изгубили правно действие, ще се засегнат общо 341,344дка от защитената зона, което е 0.837% от площта ѝ.

От заявените ИП/УП-ПРЗ 6 са за фотоелектрични централи, 2 за пречиствателни станции за отпадни води, 1 ИП е за добив на инертни материали на площ от 48.988 дка и с останалите се предвижда изграждане на сгради с жилищно, производствено и друг вид предназначение. Поради малкия брой на ИП, при които се предвижда строителство, и разположението на бъдещата баластриера, извън границите на защитената зона, като за преработка на суровината ще се използват съществуващи, изградени в миналото мощности, не се очаква значителен отрицателен кумулативен ефект върху защитената зона от реализирането на ИП заедно с всички заявени преди него. Всички транспортни дейности ще се извършват извън границите на защитената зона, поради което кумулативен ефект от повишени шумови нива и трафик на транспортни средства също не се очаква.

6. Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяване на проекта/инвестиционното предложение върху защитените зони и определяне на степента им на въздействие върху предмета на опазване на защитената зона в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки.;

За недопускане на увреждане на природни местообитания и местообитания на целеви за опазване в 33 BG0000429 „Река Стряма” видове е необходимо да бъдат предприети следните мерки:

Да бъде изготвен проект за добив при експлоатацията на находището в границите на концесионната площ, като в него бъдат набелязани дейности за предотвратяване на аварии, по безопасност на труда и опазване на околната среда.

Периодически да се проверява състоянието на прилежащата на р. Стряма предпазна берма.

Очакван резултат - недопускане свличане на земните маси от ивицата между кариерното поле и р. Стряма в реката и унищожаване на крайбрежни местообитания в прилежащия на находище „Инджова върба -3“ речен участък.

Задължително при проектирането в плана по ЗБУТ да бъдат включени противопожарни мерки с отговорник и телефонни номера за бързо реагиране.

Предварително да бъдат определени и обезопасени местата за пушене и доставени необходимите количества вода за противопожарни нужди.

Очакван резултат - недопускане на пожари и увреждане на съседни природни местообитания и местообитания на животинските видове, предмет на опазване в защитените зони.

При провеждане на откривните и добивните работи, генерираните отпадъци в района на находището да бъдат управлявани съгласно предварително изготвен план за управление на минните отпадъци.

За битовите отпадъци да бъдат доставени контейнери, които ще бъдат своевременно извозвани след напълване.

Очакван резултат - опазване от замърсяване с отпадъци на р. Стряма, съседни природни местообитания и местообитания на целеви за опазване в защитената зона видове.

При рекултивацията да бъдат предвидени дървесни видове и храсти с видове, които не са включени в списъка на инвазивните и потенциално инвазивните чужди видове висши растения за България, индикатор SEBI 10 – Инвазивни чужди видове за Европа (източник ИАОСВ <http://eea.government.bg/bg/soer/2010/biodiversity-nem/biologichno-raznoobrazie-natsionalna-ekologichna-mrezha-1>)

Очакван резултат -. Предотвратяване проникването на инвазионни видове на територията на защитените зони.

Поради разположението на находището „Инджова върба -3“ в район, в който определящи са въздействията от други фактори - наличие на обработваеми земи, пътища, населени места, и незначителният характер на очакваните въздействия, предлагането на други смекчаващи и възстановителни мерки няма да доведе до значителен положителен ефект върху защитената зона.

7. Наличие на алтернативни решения и свързани с тях възможности за промени на инвестиционното предложение;

Алтернатива на местоположението:

В находището „Инджова върба -3“ са извършени геоложки проучвания и са установени запаси и ресурси от полезно изкопаемо – пясъци и чакъли. Местоположението на бъдещата баластриера е установена на база проучени и доказани геоложки запаси от полезно изкопаемо, които практически определят мястото на реализацията на проекта без други алтернативи.

Спазени са хигиенните отстояния спрямо регулационните граници на най-близките населени места.

Находището „Инджова върба -3“ е разположено в незаливната тераса на р. Стряма, поради което с експлоатацията му не се засяга речното легло, бреговете на реката, заливаемите ивици и естественото им състояние, поради което хидроложкият режим и морфологията на реката ще останат непроменени.

Концесионната площ на находището „Инджова върба -3“ е разположена на територия с достъп до пътната мрежа, в площ, част от която е заета от изкуствено създадени горски култури, изпълняваща предимно буферна роля, без съществено консервационно значение. Инвестиционното предложение няма да доведе до загуба, фрагментация или увреждане/унищожаване на природни местообитания, местообитания на видове и видове, предмет на опазване в зоната, което няма да доведе до промяна в целите на опазване в същата.

Поради изброените обстоятелства друга алтернатива по отношение на местоположението на инвестиционното предложение не се налага.

Алтернативи за предлагани технологии;

На настоящия етап на развитието на технологиите най - ефективната технология за добив на пясъци е чакъли е чрез изземване единствено по открит карьерен метод, с едноклофов багер с обратна лопата, булдозери и автосамосвали, драглайн и земснаряд, без извършване на пробивно - взривни работи. Добивът ще се извършва поетапно, а рекултивацията - основно чрез превръщане на площта в безотточно водно тяло. Преработката на суровината ще се извършва на място в миячно-сортировъчна инсталация. Същевременно това е най-природосъобразната технология, понеже не е свързана с формирането на вредни емисии и шумово натоварване.

Нулева алтернатива;

„Нулева алтернатива“ е описание на настоящото състояние и последиците от него в случай, че инвестиционното намерение остане нереализирано. В конкретния случай при реализиране на нулевата алтернатива би се запазило сегашното състояние и параметри на компонентите на околната среда.

Качествена оценка на потенциалните въздействия на двете алтернативи (осъществяване на инвестиционното предложение и нулева алтернатива) върху компонентите и факторите на околната среда е направена в по-долу поместената матрица. Въздействието е оценено като:

- положително (+);
- незначително отрицателно въздействие (-);
- значително отрицателно въздействие (--);
- не се очаква въздействие (0);
- няма отношение (x).

Идеята е да се избере алтернативата с повече положителни въздействия върху компонентите и факторите на околната среда, а ако това е невъзможно - алтернативата с по-малко отрицателни или нулеви въздействия.

**ДОКЛАД за ОСВ на инвестиционно предложение
„Добив и преработка на подземни богатства – строителни материали от находище“ ИНДЖОВА
ВЪРБА-3“ в землището на село Дълго поле, Община Калояново, Област Пловдив”**

Компонент	„Нулева“ алтернатива	„Реализиране на ИП”
Природни хабитати		
Защитени територии	x	0
Биоразнообразие (флора, фауна, екосистеми)	x	0
Защитени ландшафти	x	0
Културно наследство	x	0
Природни ресурси		
Качество на атмосферния въздух	x	-
Качество на водите и съхранение на природните ресурси	x	x
Ландшафт	x	-
Качество на почвите	0	-
Обща устойчивост		
Използване на ресурси	-	+
Генериране на отпадъци	x	0
Шум и вибрации	x	-
Използване на опасни вещества	x	0
Повишаване икономическия потенциал на района	-	+
Заетост и създаване на работни места	-	+
Здраве и безопасност на населението	x	0
Обща оценка	При запазване на настоящото състояние не се очакват значими отрицателни въздействия	При реализиране на ИП не се очакват значими отрицателни въздействия

Както се вижда от представената информация и двете алтернативи са свързани с негативни ефекти, които обаче са незначителни. В този случай е важно, че с реализиране на инвестиционното предложение е възможно предотвратяване и минимизиране на отрицателните въздействия, свързани с извършвания незаконен добив в тези територии. Това ще даде възможност за контролираното оползотворяване на подземните богатства, повишаване икономическия потенциал на района, без необратими въздействия върху околната среда и без отрицателни въздействия върху населението в района.

8. Картен материал с местоположението на ИП спрямо ЗЗ „Инджова върба -3“ и нейните елементи;

При изготвянето на доклада е използван картен материал с координати на точките, определящи границите на концесионната площ в находище „Инджова върба -3“ в землището на с. Дълго поле, община Калояново, област Пловдив, карта на BG0000429 „Река Стряма” и ползван от информационната система Натура 2000 картен материал.

9. Заключение за вида и степента на отрицателно въздействие съобразно критериите по чл. 22 от Наредбата за ОС;

При изготвянето на Доклада за оценка за степента на въздействие върху защитена зона BG0000429 „Река Стряма” на инвестиционно предложение „Добив и преработка на подземни богатства – строителни материали от находище „Инджова върба -3“ в землището на село Дълго поле, Община Калояново, Област Пловдив” с възложител „ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ ПЛОВДИВ” АД, гр. Пловдив е използван принципа на превантивността, като предметът на опазване на защитените зони е изведен приоритетно. Поради разположението на находището „Инджова върба -3“ извън границите на защитена зона BG0000429 „Река Стряма” и площи, представляващи естествени природни местообитания и предвидената рекултивация, с реализирането на инвестиционното предложение се очаква запазване целостта на защитената зона без разпокъсване, нарушаване и значителна загуба на местообитания, включени в Директива 92/43 ЕЕС.

Не се очаква отрицателно въздействие върху видовете, предмет на опазване в защитена зона BG0000429 „Река Стряма”, подтискане мигрирането и размножението им. С реализирането на инвестиционното предложение няма да бъдат увредени подлежащи на опазване местообитания и предизвикани препятствия по коридори за разпространение и придвижване на животинските видове, предмет на опазване в защитената зона.

Поради разположението на находището „Инджова върба -3“ извън границите на защитена зона BG0000429 „Река Стряма”, с реализирането на инвестиционното предложение няма да бъде предизвикана фрагментация на природни местообитания и местообитанията на видовете, предмет на опазване в защитената зона.

Кумулативните въздействия от дейности, свързани с реализирането на ИП ще бъдат незначителни, без да се променя съществуващото положение в защитената зона.

Реализирането на ИП не е в противоречие с целите, за постигането на които е обявена защитена зона BG0000429 „Река Стряма”.

С реализирането на ИП няма да се допусне замърсяване и увреждане на влажни зони, реки и потоци, поради което не се очакват отрицателни въздействия върху обитаващите водната среда видове в защитена зона BG0000429 „Река Стряма”, а за земноводните и обикновената блатна костенурка, рибите и видрата ще бъде създадено ново пригодно местообитание.

При откривните и добивни работи ще бъде унищожена растителност, която периодически се отстранява, след прибиране на реколтата в обработваемите земи, които влизат в състава на концесионната площ.

Реализацията на инвестиционното предложение с избрания начин на добив ще има минимално отрицателно въздействие върху фауната в района.

Всички отрицателни въздействия, с изключение на промяната в ландшафта на концесионната площ, могат да бъдат намалени в значителна степен в резултат на прилагане на смекчаващи мерки.

Във връзка с по-горе изложеното, авторите на ДОСВ предлагат компетентният орган да одобри инвестиционното предложение.

10. Наличие на обстоятелства по чл. 33 ЗБР, включително доказателства за това и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34 ЗБР - когато заключението по т. 9 е, че предметът на опазване на съответната защитена зона ще бъде значително увреден от реализирането на инвестиционното предложение и че не е налице друго алтернативно решение:

Няма такива.

11. Информация за използваните методи на изследване, включително времетраене и период на полеви проучвания, методи за прогноза и оценка на въздействието, източници на информация, трудности при събиране на необходимата информация;

За написването на доклада са направени предварителни теренни проучвания и наблюдения в района на находище „Инджова върба -3“ и съседните на него през месеците септември 2023г., май и юни 2024г. от експертите Веселин Вълчанов и Росица Георгиева, и през 2021г. от проф. дбн Росен Цонев, Петьо Тонев и Ангел Кирилов. Използвани са данни, събрани при предварителните проучвания за обявяване на 33 BG0000429 „Река Стряма”, описани в стандартния ѝ формуляр за събиране на данни и методики, използвани при разработване на екологичната мрежа Natura 2000, резултати от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” и проучванията, предхождащи реализирането на ИП в съседното находище „Инджова върба - 2“. Използвани са нормативни документи на МОСВ и МРРБ.

Прогнозите и оценките на въздействието са извършени въз основа на многогодишния практически опит, натрупан при проучването и мониторинга на влажни зони, защитени територии, на редки, застрашени и защитени животински видове в България.

За оценка на степента на въздействията върху видовете и местообитанията, предмет на опазване в 33 BG0000429 „Река Стряма”, е използвана 5 степенна скала (Percival 2003), представена в таблицата по-долу и ползвана в Ирландия, която също е член на ЕС.

Таблица: № 2 Определяне на степента на въздействията:

Степен	Описание на въздействията
Много висока -5	Тотална промяна или много голяма загуба на ключови елементи на защитената зона или характеристики на основните условия на средата така, че бъдещето развитие ще доведе до коренна промяна на нейния характер/композиция/атрибути така, че мястото ще бъде напълно променено критерий от площта на включените в зоната местообитания/ численост на видовете са се запазили по-малко от 20%
Висока -4	Много от ключовите елементи на защитената зона или характеристики на основните условия на средата са променени така, че бъдещето развитие ще доведе до промяна на нейния характер/композиция/атрибути

	така, че мястото в по-голямата си част ще бъде променено
Средна 3	Критерий загуба на от 20% до 80% от площта на включените в зоната местообитания/от числеността на видовете Промяна на един или няколко от ключовите елементи на защитената зона или характеристики на основните условия на средата така, че бъдещето развитие ще доведе до частични промени на нейния характер/композиция/атрибути. Критерий загуба на от 5% до 20% от площта на включените в зоната местообитания/от числеността на видовете
Ниска 2	Слаба промяна на съществуващите елементи и условия. Промяната, произтичаща от загубата/промяната ще бъде осезаема, но основният характер/композиция/атрибути на защитената зона ще бъдат подобни на развитието без намеса в съществуващите обстоятелства/модел. Критерий загуба на от 1% до 5% от площта на включените в зоната местообитания/от числеността на видовете
Незначителна 1	Много слаба промяна в съществуващото състояние. Промяната е едва различима и се приближава до ситуация, "без промяна". Критерий загуба на по-малко от 1% от включените в зоната местообитания/от числеността на видовете

При изследване на растителния свят в границите на инвестиционното предложение е използван маршрутният метод и методът на пробните площадки. Определянето на видовете е извършено по Флора на Република България, том 1-10 и по Определител на висшите растения в България (Кожухаров (ред.) 1992).

Определянето на местообитанията е според Ръководството за определяне на местообитания от европейска значимост в България (Кавръкова, Димова, Димитров, Цонев & Белев, 2005).

Методи за оценка на въздействието върху растителния и животински свят в зависимост от биоценотичната стойност на обекта.

Методика за мониторинг на висши растения, МОСВ София.

За оценка състоянието на животинския свят са използвани основни методи и подходи за преки теренни изследвания на бозайниците и птиците.

При оценяването на благоприятното състояние на типовете местообитания и видовете по Натура 2000 в България е използван предложението от СДП „Балкани” алгоритъм в изготвеното от тях ръководство.

12. Документи по чл. 9, ал. 2 и 3

Представени са в приложение към ДОСВ.

13. Литература

Нормативни документи:

Закон за опазване на околната среда (ДВ, бр. 91/2002 г; изм. и доп. ДВ, бр.98/2002 г; ДВ, бр.86/2003 г; ДВ, бр.70/2004 г; ДВ, бр.74/2005 г; ДВ, бр.77/2005 г изм. и доп. ДВ бр. 52/06.06.2008 год.)

Закон за защитените територии (ДВ, бр. 133/1998 г; изм. и доп. ДВ, бр. 98/1999 г; ДВ, бр. 28/2000 г; ДВ, бр.48/2000 г; ДВ, бр.78/2000 г; ДВ, бр. 23/2002 г; ДВ, бр. 77/2002 г; ДВ, бр. 91/2002 г; ДВ, бр. 28/2005 г. изм. и доп. ДВ бр. 65 от 11.08.2006 г.

Закон за биологичното разнообразие (ДВ, бр. 77/2002 г; изм. и доп. ДВ, бр.88/2005 г; ДВ, бр.105/2005 г. в сила от 1.01.2006 г., бр. 29 от 7.04.2006 г., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., изм. и доп., бр. 34 от 25.04.2006 г., в сила от 1.07.2007 г. (*) - изм., относно влизането в сила, бр. 80 от 3.10.2006 г., в сила от 3.10.2006 г.

Директива 79/409 на Съвета на Европейската икономическа общност от 2.04.1979 г. за опазване на дивите птици.

Директива 92/43 на Съвета на ЕИО от 21.05.1992 г. за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони в сила от 11.09.2007 г., приета с ПМС № 201 от 31.08.2007 г. Обн. ДВ. бр.73 от 11 Септември 2007г.

Информационни източници:

Бисерков, В. (Редактор), 2007. Определител на земноводните и влечугите в България. София, Зелени Балкани, 196 с.

Биоценози с естествено формираща се флора и фауна, толерантни към умерен антропогенен натиск и възможности за съществуване на уникални флористични и фаунистични елементи, Справочник, МОС, 1997 г.

Бондев, И. Растителността в България, 1991 г, София

Георгиев Д, Материали върху хранителния спектър на видрата (*Lutra lutra* L.,1758) в България, Научни трудове на ПУ, Trav. Sci. Univ. Plovdiv, Animalia, 2004., Том 40, Кн.6, .с. 165–172

Големански, В. (гл. ред.). 2011. Червена книга на България, Електронно издание. Т. II - Животни. Интернет адрес: <http://e-ecodb.bas.bg/rdb/bg/>.

Дефиниция за постоянни пасища и земеделски земи с висока природна стойност Доклад на тематична работна група 2 Национална селска мрежа октомври 2013 Г. <http://www.nsm.bg/sites/default/files/2-Постоянни%20пасища-доклад%20финален-17окт2013.pdf>

Европейска Комисия „Документ с указания за лова съгласно Директива № 79/409/ЕИО на Съвета относно опазването на дивите птици“

Зингстра Х., Ковачев А., Китнаес К., Цонев Р., Димова Д., Цветков П. (ред.) 2009. Ръководство за оценка на благоприятно природозащитно състояние за типове природни местообитания и видове по НАТУРА 2000 в България. Изд. Българска фондация Биоразнообразие. София Technical report No 40

Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие. Основни доклади т. 2. Програма за поддържане на биологичното разнообразие, 1993.

Пешев, Ц, Нанкинов, Д, Пешев, Д. Гръбначните животни в България, 2000 г, София
Попгеоргиев Г, Плачийски Д., 2006, Да опазим сухоземните костенурки в България, БДЗП, Природозащитна поредица, кн.9

Цонев Р, Димова Д, Белев Т, Хабитати, разпространение, площ и алгоритъм за картиране; Преработили: Росен Цонев и Мариус Димитров)

Шурулинков П, Проблемни животни; сп. Българска наука, бр.20 2009

AERC TAC 2003, AERC TAC's Taxonomic recommendations. Online version: www.aerc.be

Bakaloudis D. E , Vlachos C, G., Hollowaj G.J, Habitat use by short-toed eagle *Circaetus gallicus* and their reptilian prey the breeding season in Dadia forest North-eastern Greece *Journal of applied ecology*, 1998, 35, 821-828

Bakaloudis D. E., Implications for conservation of foraging sites selected by Short-toed Eagles (*Circaetus gallicus*) in Greece, School of Animal & Microbial Sciences, University of Reading, Whiteknights P.O.Box228, Reading RG66AJ, UK. Address for correspondence: Technological Educational Institute of Kavala, Department of Forestry&Management of Natural Environment, Laboratory of Wildlife Ecology & Management, *Ornis Fennica* 86:89-96. 200

Boitani L; Francisci F, Andreoli G, Ciucci P 1997. Home range, activity and movements of a wolf pack in central Italy. – *J. Zool.* 343, 4: 803-819.

Bossard M., Feranec J., Otahel J. 2000, CORINE land cover technical guide, European Environment Agency